

Kartlegging av naturverdier i utvalgte områder i Ås kommune 2017

Ulrika Jansson og Ole J. Lønnve

Ekstrakt

BioFokus har kartlagt seks utvalgte areal: Tierudmåsan, Rustadmåsan, Rustadporten, Åsmåsan vest for jernbanen, Loppeholet ved Brønnerud og Korsegårdsmåsan i Ås kommune. I tillegg er det lagt inn hule eiker og enkelte andre naturtypelokaliteter som er kartlagt i forbindelse med andre prosjekter. Det ble i alt lagt inn 38 naturtypelokaliteter i Naturbase, derav 21 innenfor de utvalgte arealene og 17 utenfor. 6 av de kartlagte lokalitetene fikk A-verdi (derav 4 hule eiker), 10 fikk B-verdi og 22 fikk C-verdi. BioFokus har også bearbeidet data fra tidligere amfibieregistreringer slik at dataene blir enklere tilgjengelige. BioFokus har også gjort en gjennomgang av kartleggingsbehovet videre i kommunen.

Nøkkelord

Naturtypekartlegging
Våtmark
Hule eiker
Dammer

Omslag

FORSIDEBILDER

Øvre: Bispelue fra Loppeholet ved Brønnerud.

Midtre: Eika (590 cm i omkrets) ved Vollebekk/ Korsegården

Nedre: Åpent parti på Rustadmåsan med gjennomgående grøft

Fotograf: Ulrika Jansson

LAYOUT (OMSLAG)
Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-640-9

BioFokus-rapport 2018-3

Tittel

Kartlegging av naturverdier i utvalgte områder i Ås kommune 2017

Forfattere

Ulrika Jansson og Ole J. Lønnve

Dato

25.01.2018

Antall sider

55 sider inkl. vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver

Ås kommune

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.BioFokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

Rapporten refereres som:

Jansson, U. & Lønnve, O. J. 2018. Kartlegging av naturverdier i utvalgte områder i Ås kommune 2017. BioFokus-rapport 2018-3. Stiftelsen BioFokus. Oslo

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO
Telefon 99550257

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen BioFokus har på oppdrag fra Ås kommune foretatt naturfaglige registreringer i utvalgte områder i Ås kommune. Siri Gilbert har vært vår kontaktperson hos oppdragsgiver. Ulrika Jansson har vært prosjektansvarlig og ansvarlig for utarbeidelse av rapport. Ulrika Jansson og Ole Jørgen Lønnve har utført feltarbeidet. Anders Thylén har vært intern kvalitetssikrer. Siri Lie Olsen og Anders Often (begge NINA) har bidratt med viktige innspill både til feltarbeid og rapport. Vi vil takke for godt samarbeid med kommunen.

Oslo, 7. februar 2018

Ulrika Jansson

Figur 1 Fortsatt delvis åpent parti på Rustadmåsan i Ås kommune.

Sammendrag

BioFokus har grundig kartlagt seks utvalgte areal: Tierudmåsan, Rustadmåsan, Rustadporten, Åsmåsan vest for jernbanen, Loppeholet ved Brønnerud og Korsegårdsmåsan i Ås kommune. I tillegg er det lagt inn hule eiker og enkelte andre naturtypelokaliteter som er kartlagt i forbindelse med andre prosjekter. Det ble i alt lagt inn 38 naturtypelokaliteter i Naturbase, derav 21 innenfor de utvalgte arealene og 17 utenfor. Av de 38 lokalitetene er 13 reviderte og de resterende 25 nykartlagte. 6 av de kartlagte lokalitetene ble vurdert som svært viktige og fikk A-verdi (derav 4 hule eiker), 10 fikk B-verdi og 22 fikk C-verdi.

BioFokus har også bearbeidet data tidligere fra amfibieregistreringer slik at dataene blir enklere tilgjengelig for kommunens arealplanleggere. Av de 161 dammene som er undersøkt for amfibier ligger 51 i tidligere avgrensede naturtypelokaliteter (ikke alltid som dammer).

BioFokus har også gjort en gjennomgang av kartleggingsbehovet videre i kommunen og peker på en rekke areal og naturtyper som bør prioriteres ved fremtidig forvaltningsrelevant naturtypekartlegging i kommunen.

Innhold

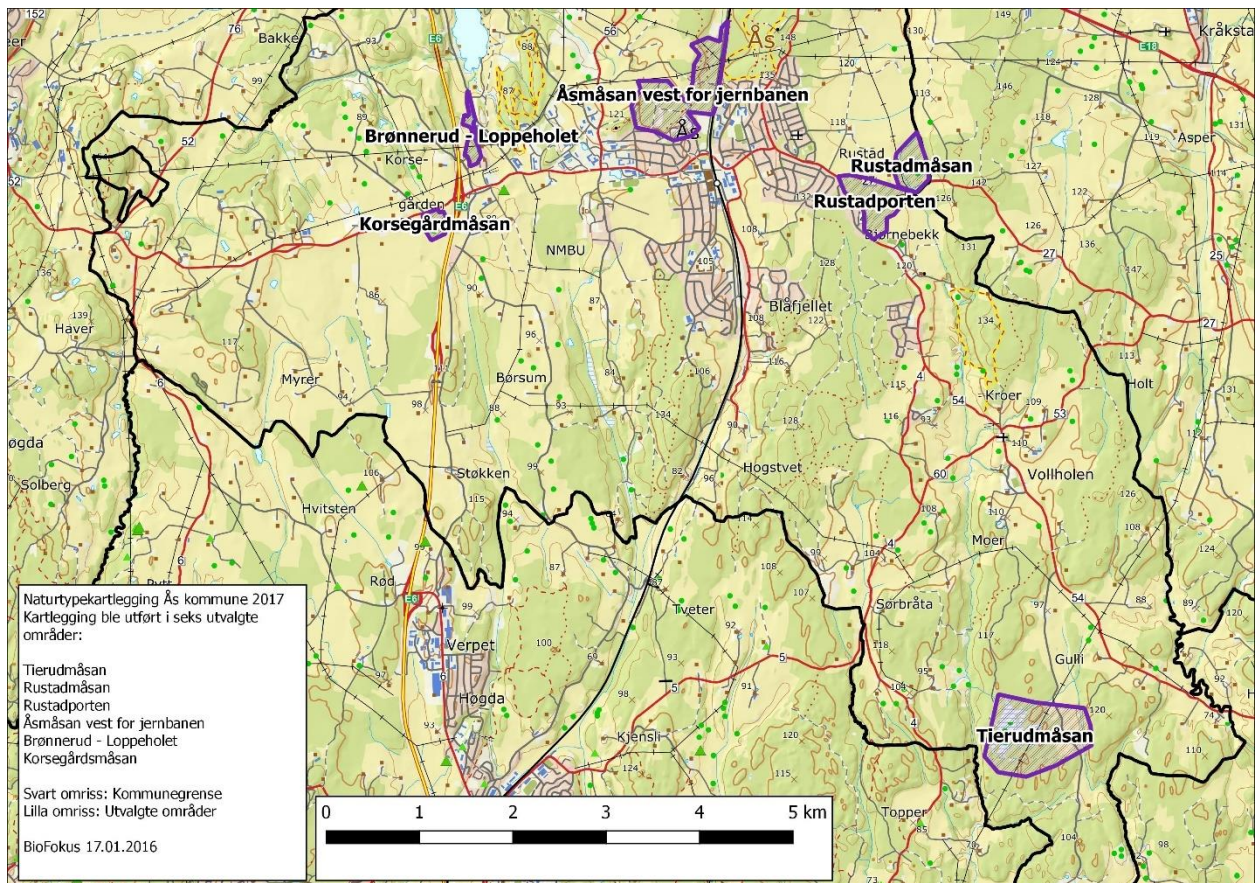
1	INNLEDNING	6
1.1	OPPDRAG OG UNDERSØKELSESONRÅDE	6
1.2	BAKGRUNN	7
1.3	NATURFORHOLD	7
1.4	TIDLIGERE REGISTRERINGER	7
2	METODE	8
2.1	KARTLEGGINGSMETODIKK.....	8
2.2	PROSJEKTETS PRODUKTER	8
3	RESULTATER.....	9
3.1	OPPSUMMERING AV DE UTVALGTE OMRÅDENE	9
3.2	AMFIBIEDAMMER	16
3.3	HULE EIKER	16
3.4	ANDRE ELDRE REGISTRERINGER.....	16
3.5	OPPSUMMERING	16
4	DISKUSJON.....	19
4.1	GENERELLE HENSYN.....	19
4.2	ANSVARSARTER.....	19
4.3	FREMMEDE ARTER	20
4.4	RESTAURERING	20
4.5	FREMTIDIG KARTLEGGINGSBEHOV.....	20
5	REFERANSER	23
6	VEDLEGG NATURTYPEBESKRIVELSER	25

1 Innledning

1.1 Oppdrag og undersøkelsesområde

BioFokus har på oppdrag for Ås kommune kartlagt naturverdier innenfor seks utvalgte områder i kommunen. Oppdraget utføres som grunnlag for Plan for naturmangfold i Ås kommune, som er under utarbeidelse. På grunn av begrensede ressurser, var det kun et begrenset antall områder som ble kartlagt. Utvalget baserte seg først og fremst på føringer i kommunens handlingsprogram om fokus på myr/våtmarksområder og behov for kunnskap i byggesonenære områder. Områdene som er valgt ut er områder som ikke tidligere er kartlagt, eller der det er behov for oppdatering av kartlegging. Vurderinger i Fylkesmannens rapport 5/2014 om kartleggingsstatus er lagt til grunn (Blindheim et al. 2014) hva gjelder naturtyper med dårlig kunnskapsstatus. Kartleggingsbehovet for biologisk mangfold i kommunen ble i tidlig fase identifisert som større enn det som kunne utføres med tilgjengelige ressurser og en vurdering av fremtidig kartleggingsbehov ble derfor også en del av oppdraget.

De utvalgte områdene som rapporten tar for seg er Tierudmåsan, Rustadmåsan, Rustadporten, Åsmåsan vest for jernbanen, Loppeholet ved Brønnerud og Korsegårdsmåsan (Figur 2). I oppdraget inngikk også å legge inn lett tilgjengelig kunnskap om biologisk mangfold som er samlet inn i andre prosjekter i kommunen i Naturbase og å gå igjennom innsamlet amfibiedata og gjøre enn vurdering av hvordan dette skal kunne gjøres lettere tilgjengelig i kommunens saksbehandling.

Figur 2. Oversiktskart over utvalgte områder for kartlegging i 2017.

1.2 Bakgrunn

I arealdelen i kommuneplan for Ås for 2015-2027 (vedtatt 3.2.2016) er enkelte sentrumsnære områder lagt ut som utviklingsområder for bolig og/eller næring. For områder som er avsatt til utbygging i kommuneplanen, men som ennå ikke er regulert, kan det å ha kunnskap om naturmangfoldet i området før regulering være ressursbesparende. Ved rullering av kommuneplanens arealdel er det viktig å ha god og oppdatert kunnskap om naturverdier og andre verdier, slik at kommunens arealforvaltning blir best mulig.

I Fylkesmannens rapport 5-2014 (Blindheim et al. 2014) påpekes det at mesteparten av naturtypelokalitetene i Ås kommune som lå i Naturbase 2014 var fra eldre data, innsamlet før 2007 og ofte med korte beskrivelser som ikke holder dagens standard. Dette tilsier at mye av informasjonen trenger en kritisk vurdering og i noen tilfeller oppdatering av kunnskapsgrunnlaget. I rapporten utpekes særlig ferskvann/våtmark som natur der kommunen ikke har tilstrekkelig kunnskap om naturverdier. Dette handler først og fremst om dammer der det fins en del kunnskap fra amfibiekartlegging i perioden 2009-2011, men der ikke all kunnskapen er lagt inn i kommunens kartbaser. Myr og kilde anses generelt som godt kartlagt fra før, men i forbindelse med oppstartmøte ble det identifisert mangler i kartleggingen, først og fremst hva gjelder sentrumsnære myrer. Dokumentasjonen av naturtyper og arter knyttet til myr i kommunen var også til dels knapphendig og det var behov for en oppdatering av kunnskapsgrunnlaget. For skogtyper i tilknytning til byggesonen kan kartleggingen også være mangelfull fra tidligere (Blindheim et al. 2014).

Kartleggingen i 2017 har som mål å bidra med tilstrekkelig kunnskap innenfor de utvalgte områdene til at man ved fremtidig regulering (innen 10 år) kun i begrenset grad må innhente nye data om naturmangfoldet i reguleringsprosessen. Rapporten kan derfor brukes som kunnskapsgrunnlag for kommunens arealforvaltning spesifikt innenfor de av områdene som er avsatt til bolig/næring i kommuneplanen. Øvrige områder som er kartlagt, gir ny/supplerende informasjon om naturtyper som bedrer kommunens kunnskapsgrunnlag før neste rullering av kommuneplanen. Rapporten inneholder også kunnskap om naturtypeavgrenset areal utenfor de områdene vi kartla grundig (Figur 2), men for disse er ikke kunnskapen om omgivelsene uttømmende, slik at nye biomangfold-utredninger vil være nødvendige i forbindelse med regulering. Rapporten kan også brukes for å peke ut en retning for ny kartlegging av biologisk mangfold i Ås kommune fremover i tid.

1.3 Naturforhold

Ås kommune ligger i sin helhet i boreonemoral vegetasjonssone og under marin grense. I de nordre delene er det skogkledde bergformasjoner med tynt morenelag. Sentralt i kommunen dominerer et slettelandskap med tykke marine avsetninger med en stor andel dyrket mark og noen middels store kulturlandskapsjøer. Helt i sør blir landskapet igjen mer småkollete med overganger mellom høydepartier med barskog og små dalfører med kulturlandskap.

1.4 Tidligere registreringer

Generell naturtypekartlegging i Ås kommune er gjort i flere perioder, med 20 lokaliteter kartlagt før 1999, 59 lokaliteter i 1999 og 124 lokaliteter kartlagt i perioden 2004-2005 (Blindheim et al. 2014). I 2015 ble det foretatt kartlegging av den utvalgte naturtypen hule eiker, noe som resulterte i 120 avgrensede eiker (Lønnve 2015, 2016). Det fins også data fra kulturlandskapsregistreringer i 2008-2009 (Bratli og Blindheim 2010), fra landsomfattende sumpskogskartlegging i perioden 2012-2014 (4 lokaliteter i Naturbase), fra naturtypekartlegging etter DN Håndbok 13 utført i forbindelse med NiN-kartlegging i Pollen naturreservat (2 lokaliteter i Naturbase) (Jansson et al. 2013) og fra forskjellige konsekvensutredninger innenfor kommunens areal (f. eks. Jansson 2011, Solvang 2011, Midteng 2016). Data fra konsekvensutredninger er i forskjellig grad lagt inn i Naturbase. I perioden 2009-2011 kartla Sandaas amfibier i kommunen (Sandaas 2011).

2 Metode

2.1 Kartleggingsmetodikk

Naturtypekartlegging ble utført etter DN Håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) og etter faktaarkutkast utviklet i forbindelse med revidering av håndboken i perioden 2012-2014 (Miljødirektoratet 2014). Lokalteter som er viktige for biologisk mangfold er avgrenset, beskrevet og verdivurdert.

Sjeldne og rødlistede arter (Henriksen og Hilmo 2015) ble registrert og er lagt ut på Artskart (Artsdatabanken og GBIF Norge 2018). Svartlistearter (Gederaas et al. 2012) ble også registrert og lagt inn i naturtypebeskrivelsene og på Artskart. Kartleggingen av svartlistearter er ikke heldekkende.

Ulrika Jansson og Ole Jørgen Lønnve brukte til sammen fem dager i felt, i slutten av september og starten av oktober, innenfor rammene til prosjektet. I tillegg ble tid lagt på å finne relevante kilder for områdene, å tilrettelegge data på dammer til bruk i kommunens arealforvaltning og å finne og tilrettelegge data som er samlet inn i andre typer av prosjekter (konsekvensutredninger, NiN-kartlegging etc.) i Naturbase.

Flyfoto og kart ble brukt underveis i feltkartleggingen og funn ble stedfestet med håndholdt GPS. Kart med høydekoter og data fra tidligere kartlegginger var også viktige datakilder.

2.2 Prosjektets produkter

Prosjektets produkter består av foreliggende rapport, kartavgrensninger i SOSI-format og egenskapsdata for naturtypeavgrensningene, inkludert bilder og bildetekster. Kartavgrensninger, bilder og egenskaper sendes både til Ås kommune og til Fylkesmannen i Oslo og Akershus for innleggelse i Naturbase. Registrerte arter er gjort tilgjengelige i Artskart via BioFokus` artsbase (BAB). Sletteliste for lokaliteter som skal fjernes fra Naturbase er også en del av leveransen (Tabell 1). Bearbejdede amfibiedam-data fra Sandaas-rapporten (Sandaas 2011) leveres separat som en shape-fil, der lokalitetene er lagt inn som punkt med tilhørende egenskapstabell, men informasjonen blir ikke lagt inn som naturtypelokaliteter i Naturbase, da det ikke har vært resurser til å avgrense dammene som naturtypelokaliteter i dette prosjektet. Utdrag for 126 dammer i Ås fra amfibiedatabasen (administrert av Leif Aage Strand) inngår i leveransen som ubearbejdet Excel-fil.

Tabell 1. Sletteliste for lokaliteter i Ås kommune som skal fjernes fra Naturbase.

BN-nummer	Navn	Begrunnelse
BN00051939	Tierudmåsen S	Verdier funnet for marginale til at dette kan kalles en naturtypelokalitet.
BN00051941	Korpåsen V II	Lokaliteten er slått sammen med Korpåsen V. Korpåsen V omfatter derfor de to gamle lokalitetene Korpåsen V I og Korpåsen V II.

3 Resultater

Resultatene vil presenteres som 1) en kort oppsummering for hvert av de utvalgte områdene, 2) en kort oppsummering av dammer, hule eiker og data fra eldre registreringer som er lagt inn og 3) en liste over alle naturtypelokaliteter som inngår i prosjektet, også de som er kartlagt utenfor de utvalgte områdene og de som er kartlagt i forbindelse med andre prosjekter.

3.1 Oppsummering av de utvalgte områdene

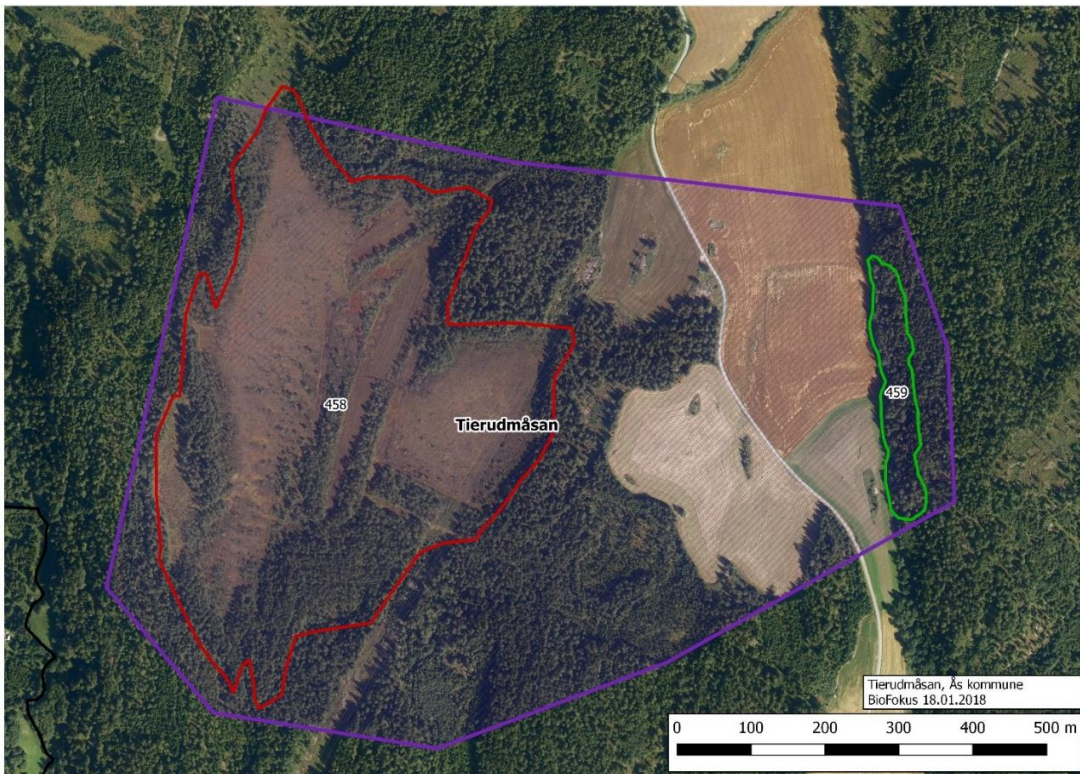
Utvalgte områder presenteres kortfattet i Tabell 2 og vises på kart (Figur 3, Figur 4, Figur 5, Figur 6 og Figur 7).

Tabell 2. Kort beskrivelse av de utvalgte områdene som er hovedleveransen i prosjektet.

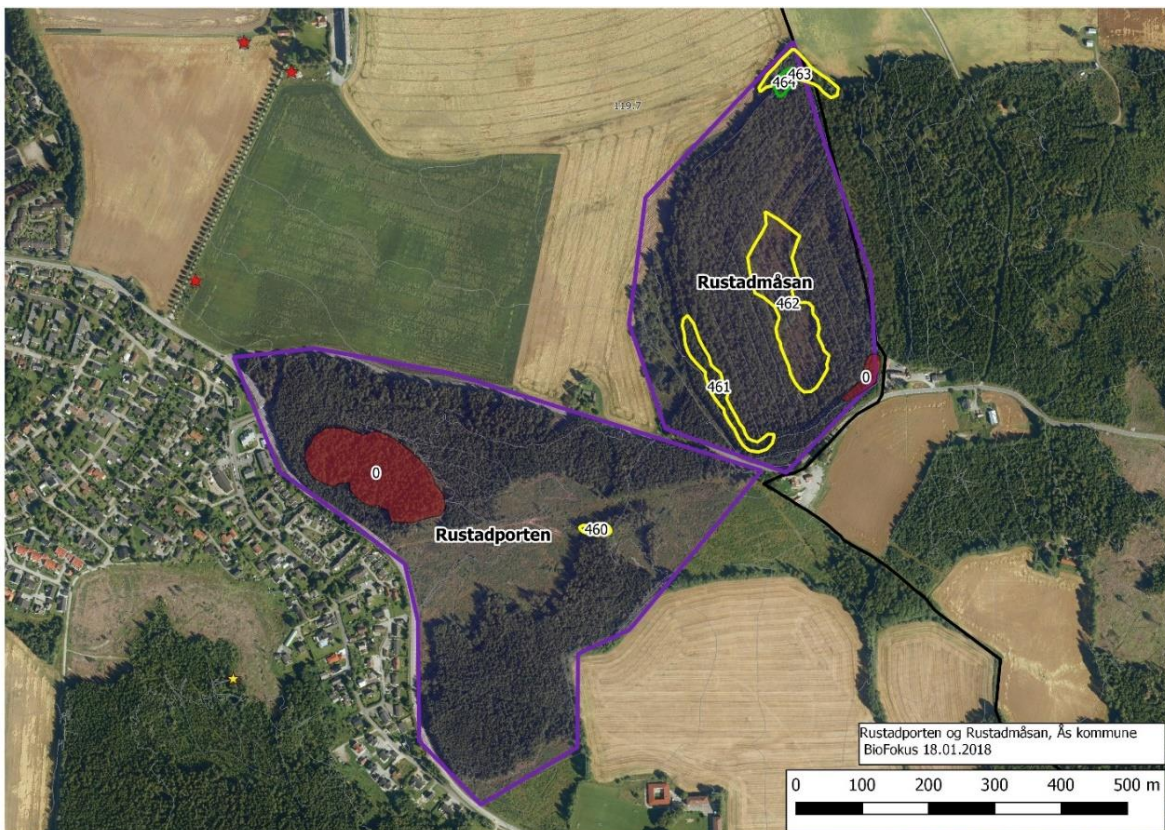
Område- navn	Antall natur- typer	Areal natur- typer (daa)	Total- areal (daa)	Kort beskrivelse av området
Tierud- måsan	2	282	1441	<p>Området Tierudmåsan ligger sør i kommunen og omfatter både selve myra og et skogparti øst for myra. Til tross for at det tidligere har vært drevet torvtekt på myra er myra verdifull for biologisk mangfold. Spor av grøfting og torvtekt er i dag i ferd med å leges, og myra restituerer seg gradvis. Det er sjeldent i Follo med en så pass intakt myr som det Tierudmåsan er. Det er gjort funn av sjeldne arter på myra.</p> <p>Myra (BN00051889) er kartlagt som låglandsmyr i innlandet med A-verdi. I en skråning øst for myr og kulturlandskap ligger en rik og fuktig skog langs etter en bekk. Denne var tidlige kartlagt som to lokaliteter, men disse er nå slått sammen til en lokalitet, Korpåsen V (BN00051940) og kartlagt som mosaikk mellom grandominert boreal kildeskog og gammel boreal løvskog med B-verdi. Lokalitet BN00051941 skal derfor slettes. En annen eldre lokalitet (BN000519389) ble vurdert å ha for lav verdi til å bli kartlagt som naturtypelokalitet og foreslås derfor slettet.</p> <p>Det beste for de biologiske verdiene på myra ville være om den ble restaurert ved hjelp av tetting av grøfter og vannstandsheving slik at myren selv kan naturaliseres. Dette kan kombineres med uttak av tømmer under perioder med tele i bakken.</p> <p>Tierudmåsan lagrer store mengder karbon, men dette er ikke kvantifisert i denne undersøkelsen.</p>
Rustad- måsan	4	22	316	<p>Rustadmåsan ligger øst for Rustad, nord for Stenerudveien på grensen mot Ski. Stort sett hele området består av gammel høymyr, som etter ca. 2500 år som intakt høymyr på begynnelsen av 1900-tallet og frem til ca. 1950 ble sterkt påvirket av omfattende grøfting og torvtekt. Grunnvannstanden er trolig senket med minst en meter på grunn av et tett nettverk av eldre og nyere grøfting. Før torvtekten må Rustadmåsan ha vært et typisk eksempel på et ombrotroft (regnvannsernært) myrkompleks med det høyeste partiet lengst syd (109 m o.h.) med svak helling mot nord. Rundt hele myra er det utviklet en tydelig laggzone mot fastmark som drenerte overskuddsvann nordover og ut av myra. Laggen er bevokst med noe rikere minerotrof vegetasjon (Sørensen et al. 2015). I tillegg er her mange tegn til gamle myrundersøkelser og vitenskapelige forsøk.</p> <p>I Rustadmåsan-området er det kartlagt en lavlandsmyr med C-verdi, to sumpskog med C-verdi og en dam med B-verdi. Et lite område med restverdier er også avgrenset i sørvest. Kartlagte naturtypelokaliteter representerer både restverdier fra det opprinnelige myrkomplekset og nye naturtyper som er blitt til som følge av påvirkningen. For eksempel er det trolig at dammen i nord er resultat av torvgrav i kombinasjon med at mye vann som er drenert fra myra ender her. Sumpskogen i nord kan også være et resultat av en kombinasjon av naturlig rik lagg med torvtekt og vannstandssenkning som har utvidet arealet.</p>

				<p>Det beste for de biologiske verdiene på myren ville være om den ble restaurert ved hjelp av tetting av grøfter og vannstandsheving slik at myren selv kan naturaliseres. Dette kan kombineres med uttak av tømmer under perioder med tele i bakken. Samtidig er viktig å unngå hogst av sumpskog i laggpartier rundt myra.</p> <p>Det er beregnet av myra lagrer omtrent 60 000 tonn karbon (Sørensen et al. 2015).</p>
Rustadporten	1	0,6	506	<p>Området Rustadporten er skogområdet i triangelen mellom Stenerudveien og Kroerveien fra veikrysset og ned til Bjørnebekk. Området heller svakt østover og så sørover. Skogen består av produksjonsskog med gran og furu som dominerende treslag, men med innslag av løvtrær. Hele området er tett grøftet og skogen har opprinnelig trolig vært en fuktig skog med partier med sumpskog.</p> <p>Det er fortsatt sumpvegetasjon langs etter mange av grøftene og bekkene i området og et lite areal er avgrenset som rik løvsumpskog med C-verdi.</p> <p>Partier av området har trolig også vært brukt som kulturmark med åpne engareal og beitemarker. Under en kraftgate er det fortsatt innslag av naturengplanter. En stor del av arealet var ved kartleggingstidspunktet flatehogd.</p> <p>I nordvest er det et litt eldre fuktig skogsparti som er avgrenset som MiS-biotop. Det har imidlertid ikke store nok samlede naturverdier til å avgrenses som naturtypelokalitet, men er i kartleggingen markert som et område man kan ta hensyn til likevel.</p>
Åsmåsan vest for jernbanen	7	21	1109	<p>Området Åsmåsan omfatter i denne beskrivelsen hele det opprinnelige fuktskog-, sumpskog- og myrkomplekset vest for jernbanen, unntatt den sørøstre og nordøstre delen som ble kartlagt i 2014-2015. Åsmåsan øst for jernbanen ble ikke kartlagt i dette prosjektet.</p> <p>I områdets vestre del var det opprinnelig en høymyr omkranset av rikere lagg. Denne delen av måsan er påvirket av gjennomgripende grøfting, skogforsøk, jordbruksforsøk og torvtekt. Grøftingen, med en ca. 2 meter dyp utløpsgrøft i nordkanten, har ført til at vannstanden på myren er senket betraktelig (minst en meter) og at den åpne myrflaten nå er helt gjengrodd og gjenplantet med skog. Grøfting og torvuttak startet i 1874 og har fortsatt i forskjellig skala til langt inn på 1900-tallet.</p> <p>Det fins rester av rikere lagg (sumpskog, fuktskog og sumpkratt) i vestre og i søndre delen av denne høymyren og her er det avgrenset en kildeskog med B-verdi, et viktig sumpdråg med C-verdi, en oraskeskog med C-verdi, en viersump med C-verdi og et ospeholt med C-verdi. En lisode med ospeholt vest for myra er avgrenset som et område det bør tas hensyn til, men som ikke har store nok verdier til å avgrenses som naturtypelokalitet per i dag.</p> <p>I den østre delen av undersøkelsesområdet (fortsett vest for jernbanen) er det opprinnelige sump- og myrsystemet sterkt påvirket av jernbane, hogst, treslagsskifte og grøfting i forbindelse med skogbruk og tidligere oppdyrking av gammel sump- og fuktskog til jordbruksareal.</p> <p>Her er det kartlagt en liten dam med C-verdi i sørvest og en liten, grøftet sumpskog med C-verdi i nordvest, i tillegg til en sumpskog lengst i nord som ble kartlagt i 2014. Midt i området er det et lite parti med sumpvegetasjon som er påvirket av rikere sig og som kan utvikles til et viktig område for biologisk mangfold hvis det restaureres. Øst for dette er det en eldre furudominert fuktskog.</p> <p>Sørøst for undersøkelsesområdet (kartlagt 2014-2015) er det også påvirkning fra bebyggelse, torvtekt og dumping av søppel, hageavfall og naturgjødning gjennom forskjellige tider. Til tross for påvirkning er dette den delen av Åsmåsan vest for jernbanen som har størst biologiske verdier. Kombinasjonen av torvuttak og vannstandsening har antakelig ført til at vannstanden nå er på nivå med den nye myroverflaten eller skogbunnen i sumpskogene.</p>

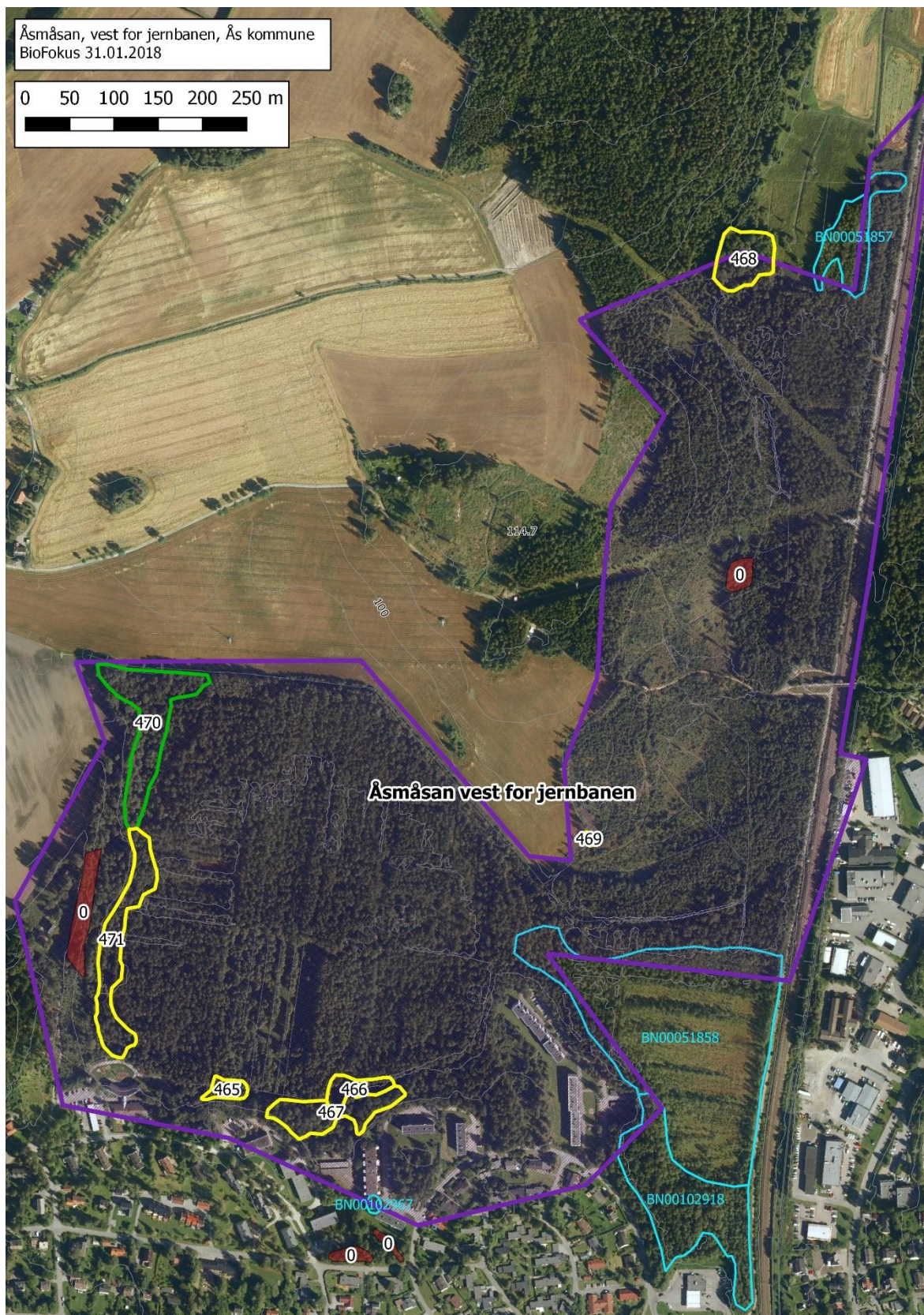
				<p>Det beste for de biologiske verdiene i hele Åsmåsan-området vil være å restaurere myrvegetasjonen ved å tette grøfter og forsiktig og på tele hogge og ta ut skogen i de tidligere åpne myrrealene (men ikke i laggsoner og sumpskog).</p> <p>Åsmåsan har store mengder karbon bundet i torvlagene.</p>
Loppeholet ved Brønnerud	3	18	128	<p>Loppeholet ved Brønnerud består av en grunn ravinedal som går fra sør mot nord. Den er bebygget på østsiden og til dels bakkeplanert og oppdyrket på vestsiden. Bekken i bunn renner åpen gjennom deler av det opprinnelige bekkeløpet, men er lagt i rør i forlengelsen av Brønnerudveien før den svinger sørover og går under Oslo-veien før bekken renner ut i Årungen i nord. I øvre (søndre del) er kantsonen med typisk ravinevegetasjon svært smal, i midtre del utvider den seg med grovvokst løvskog.</p> <p>Det er kartlagt tre mindre naturtypelokaliteter i området, to nykartlagte ravinebekker med C-verdi og en revidert or-askeskog med B-verdi.</p> <p>Mellom de to søndre naturtypelokalitetene bør bekkeåpning vurderes. I partier er det kastet mye søppel og flere fremmede arter har spredt seg inn i området fra hager i østkanten. I et parti er det dumpet masser, inkludert grove steinblokker inn i ravineskogen og til dels ut i bekken.</p> <p>Det beste for de biologiske verdiene vil være å holde bekken åpen, fjerne dumpet stein fra bekkeløpet og la naturlig vegetasjon vokse opp eller beholdes langs hele bekkeløpet, samtidig som søppel og fremmede arter ryddes vekk.</p>
Korsegårds- måsan	4	14	123	<p>Korsegårds- måsan ligger sør for Drøbakveien og vest for E6, omgitt av jordbruksareal på alle sider unntatt mot nord der området grenser mot bussholdeplass, en boligtomt og vei. Det ble tatt ut brenntorv fra Korsegårds- måsan i perioden ca. 1917 til rundt 1955. Deler av dette arealet ble brukt til avfallsdeponi fram til ca. 1960. Avfallsområdet er delvis tildekket med jord- og steinmasser og deler av dette arealet er i dag bevokst med grovvokst løvskog, med osp som dominerende treslag. Hele området er preget av grøfting, torvtekt og søppelfylling, men det er restverdier knyttet til myr, ferskvann og eldre løvtrær.</p> <p>Det er avgrenset fire naturtypelokaliteter i området, to låglandsmyrer med C-verdi, en våtmark med dammer med C-verdi og en ospeskog med C-verdi. Ospeskogen (BN00051973) har en gammel avgrensning og beskrivelse som nå er revidert. De andre er nye lokaliteter. Det ligger også tre dammer som er registrert av Sandaas (2011) i området, men det er ikke registrert amfibier i disse.</p> <p>Det beste for de biologiske verdiene i området vil være å restaurere myrrealene ved å tette grøfter og derved heve vannstanden. I nord vil det beste være å unngå hogst av løvtrær, mens gran kan fjernes. Fremmede arter som høstberberis bør fjernes. I avfallsområdet bør man vurdere å fjerne avfall, i hvert fall hvis det risikerer å forgifte bakken eller å være til skade for dyr og mennesker. Påføring av ikke stede-gne fyllmasser for å dekke avfall kan medføre innspredning av både arter som ikke forekommer naturlig i biotopen og svartlistede arter og bør unngås. Å kun heve vannstanden vil sannsynligvis bidra til at området restaurerer seg selv, ved nydannelse av myrvegetasjon.</p>

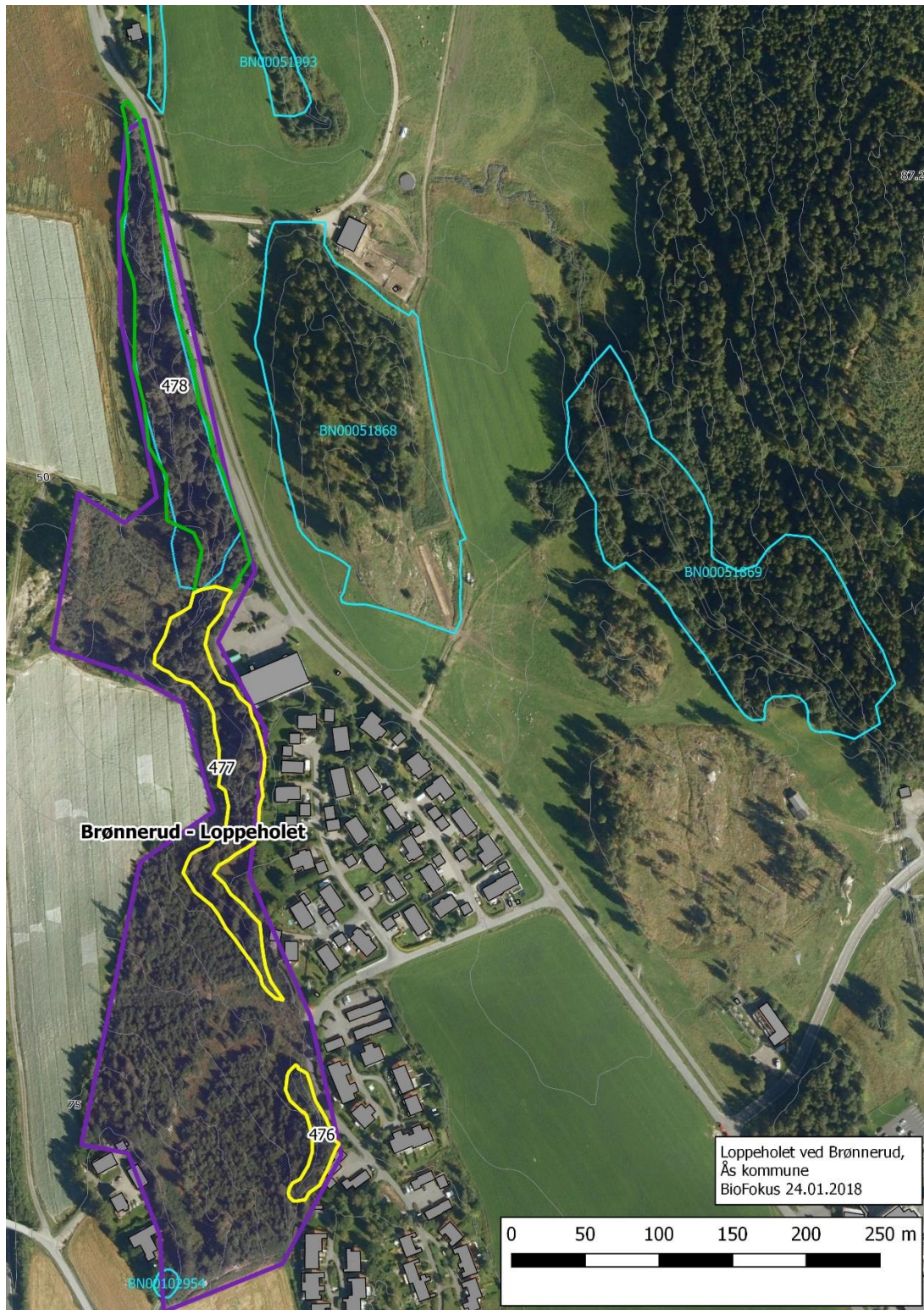
Figur 3. Tierudmåsan i søndre del av Ås kommune. Lilla omriss er undersøkelsesområdet, Rød omriss er Tierudmåsan med A-verdi og grønn omriss er Korpåsen V med B-verdi. Tall er lokalitetsnummer.

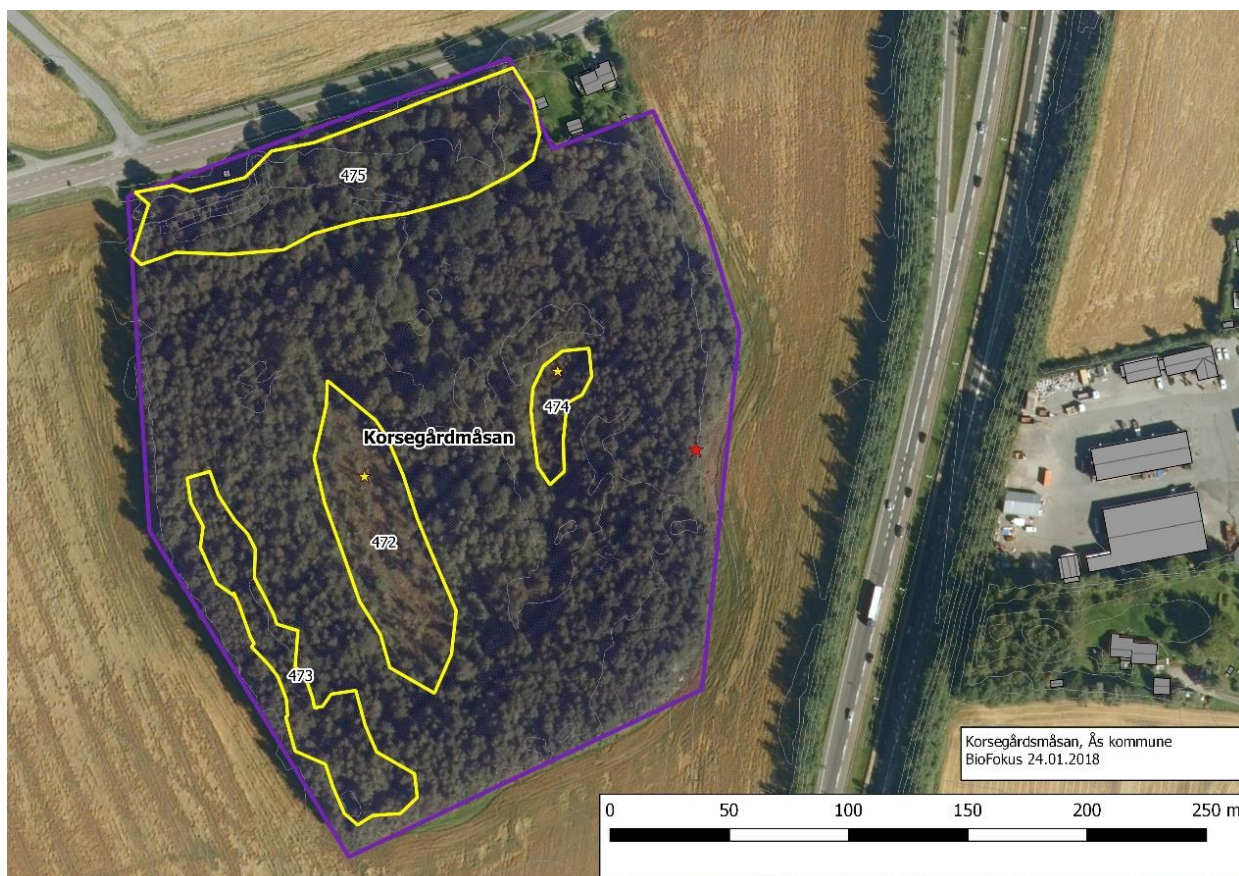
Figur 4. Rustadporten (i sørvest) og Rustadmåsan (i nordøst) i Ås kommune. Lilla omriss er undersøkelsesområdene. Gule omriss er myr- eller sumpskogslokaliteter med C-verdi. Grønt omriss i nord er en dam med C-verdi. Røde areal (0) er områder som har naturkvaliteter, men ikke store nok kvaliteter til å avgrense som naturtypelokaliteter. Stjerner er dammer fra amfibiekartlegging i kommunen. Tall er lokalitetsnummer.

Figur 5. Åsmåsan vest for jernbanen i Ås sentrumsområde. Lilla omriss er undersøkelsesområdet. Gule omriss er naturtypelokaliteter med C-verdi, grønt omriss er en kildeskog med B-verdi. Røde areal (0) er områder som har naturkvaliteter, men ikke store nok kvaliteter til å avgrense som naturtypelokaliteter. Naturtypelokaliteter som ligger i Naturbase og som ikke skal slettes er markert i cyan. Tall er lokalitetsnummer.

Figur 6. Brønnerud – Loppeholet rett øst for Korsegården i Ås kommune. Lilla omriss er undersøkelsesområdet. Gule omriss er naturtypelokaliteter med C-verdi, grønt omriss er en or-askeskog med B-verdi. Naturtypelokaliteter som ligger i Naturbase er markert i cyan. Eldre avgrensning nord i undersøkelsesområdet skal byttes ut med ny. De andre er ikke befart i dette prosjektet. Tall er lokalitetsnummer.

Figur 7. Korsegårdsmåsan rett sørvest for Korsegården i Ås kommune. Lilla omriss er undersøkelsesområdet. Gule omriss er naturtypelokaliteter med C-verdi. Stjerner er dammer fra tidligere amfibiekartlegging. Tall er lokalitetsnummer.

3.2 Amfibiedammer

Data på amfibiedammer fra Sandaas (2011) som omfatter 161 dammer ble bearbeidet og lagt inn i GIS som en shapefil. Det ble gjort en geografisk overlappsanalyse som viste at 51 av de 161 dammene som ligger i Excel-arket med amfibiedammer i Sandaas datasett ligger innenfor eller helt i tilknytning til naturtypelokaliteter som ligger i Naturbase. De overlappende naturtypelokalitetene er foruten dammer også naturtyper i myr, skog og kulturmark, hvor det ikke alltid fremgår tydelig at det også er en eller flere dammer innenfor avgrensningen. 126 av dammene i Ås er lagt inn av Leif Aage Strand i en amfibie-database. Denne er ikke tilgjengelig på nett, men utdrag i excel-format kan fås av Strand ved forespørsel og er vedlagt i leveransen. Informasjonen om dammene er tilrettelagt for enklere innsyn og bruk i kommunal arealforvaltning. Det var ikke nok ressurser i prosjektet til å tilrettelegge data for dammene for innleggelse i Naturbase.

3.3 Hule eiker

Ni hule eiker, kartlagt i forbindelse med NiN-kartlegging for utprøvelse av ny metodikk, ble kartlagt og verdivurdert i henhold til DN Håndbok 13-metodikk. Av disse var 6 nye lokaliteter og 3 reviderte lokaliteter. I tillegg ble 4 lokaliteter med den utvalgte naturtypen hule eiker som ble kartlagt i eikekartleggingen i 2015 lagt inn på ny. Dette fordi informasjonen om at lokaliteten inneholdt hule eiker ikke kom tydelig nok frem.

3.4 Andre eldre registreringer

Naturtypelokaliteter kartlagt i forbindelse med sumpskogskartlegging 2014 (1 lok) og, undersøkelser på Pentagon 2011 (3 lok., Jansson 2011) er lagt inn i datasettet for leveranse til Naturbase. Naturtyper som er undersøkt av Asplan Viak i forbindelse med E18-utbygging ble ikke lagt inn, da dette viste seg å være mer resurskrevende enn det var rom for i dette prosjektet.

3.5 Oppsummering

Det ble totalt lagt inn 38 lokaliteter i Naturbase som resultat av dette prosjektet (Tabell 4). Av disse er 30 feltbefart i 2017. Av de 38 lokalitetene var 6 ferskvannslokaliteter, 13 kulturmarkslokaliteter, 14 skoglokaliteter (inkludert 8 sumpskoger) og 5 våtmarkslokaliteter. Det var en stor overvekt av C-lokaliteter (22) sammenlignet med B-lokaliteter (10) og A-lokaliteter (6) (Tabell 3).

Tabell 3. Sammenstilling over kartlagte naturtypelokaliteter rapportert gjennom prosjektet.

Hovedtype	Naturtype	Lokalitetsverdi			Totalsum
		A	B	C	
Ferskvann	Dam		1	3	4
	Viktig bekkedrag			2	2
Kulturmark	Hagemark	1	2		3
	Store gamle trær	4	3	3	10
Skog	Gammel boreal lauvskog			2	2
	Rik blandingskog i lavlandet			1	1
	Rik edellauvskog		2	1	3
	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog		2	6	8
Våtmark	Annen viktig forekomst			1	1
	Låglandsmyr i innlandet	1		3	4
Totalsum		6	10	22	38

Tabell 4. Lokalitetsliste over kartlagte naturtypelokaliteter rapportert gjennom prosjektet.

NR	Navn	Hovedtype	Naturtype	Type	Verdi	Areal (daa)
151	Årungen NØ	Skog	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Rik løvsumpskog	C	3,11
286	Pentagon NV	Kulturmark	Store gamle trær	Lind	B	0,21
287	Pentagon Karusellen	Ferskvann	Dam	Gårdsdam	B	0,06
288	Pentagon NO	Skog	Rik blandingsskog i lavlandet	Boreonemoral blandingsskog	C	2,12
446	Klommestein	Kulturmark	Hagemark	Eikehage	B	4,48
447	Kvestad	Kulturmark	Hagemark	Rik hagemark med edellauvtrær	A	3,84
448	Stensrud	Skog	Rik edellauvskog	Lågurt-eikeskog	B	3,21
449	Stensrud sør 1	Kulturmark	Hagemark	Eikehage	B	3,12
458	Korpåsen V	Skog	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Boreal kildeskog	B	15,47
459	Tierudmåsan	Våtmark	Låglandsmyr i innlandet	Annen låglandsmyr i innlandet	A	266,89
460	Bjørnebekk N	Skog	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Rik løvsumpskog	C	0,6
461	Rustadmåsan SV	Skog	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Boreal kildeskog	C	4,37
462	Rustadmåsan	Våtmark	Låglandsmyr i innlandet	Annen låglandsmyr i innlandet	C	14,83
463	Rustadmåsan N I	Skog	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Rik løvsumpskog	C	2,91
464	Rustadmåsan N II	Ferskvann	Dam	Eldre fisketom dam	C	0,73
465	Frydenhaug barnehage Ø	Skog	Rik edellauvskog	Or-askeskog	C	0,87
466	Lyngveien 12 C N	Skog	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Viersump i lavlandet	C	1,58
467	Skogveien/Lyngveien N	Skog	Gammel boreal lauvskog	Gammelt ospeholt	C	3,95
468	Slørstad søndre S	Skog	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Rik gransumpskog	C	3,63
469	Hellerudåsen S	Ferskvann	Dam	Gårdsdam	C	0,14
470	Åsmåsan NV	Skog	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Varmekjær kildeskog	B	7,68
471	Åsmåsan V	Våtmark	Annen viktig forekomst	Annen viktig forekomst av våtmark	C	6,05
472	Korsegårdsmåsan	Våtmark	Låglandsmyr i innlandet	Annen låglandsmyr i innlandet	C	3,85
473	Korsegårdsmåsan SV	Ferskvann	Dam	Dam	C	3,03
474	Korsegårdsmåsan Ø	Våtmark	Låglandsmyr i innlandet	Annen låglandsmyr i innlandet	C	0,89
475	Korsegårdsmåsan N	Skog	Gammel boreal lauvskog	Gammelt ospeholt	C	7,25
476	Brønnerud	Ferskvann	Viktig bekkedrag	Ravinebekk	C	1,34
477	Loppeholet S	Ferskvann	Viktig bekkedrag	Ravinebekk	C	7,58
478	Loppeholet	Skog	Rik edellauvskog	Or-askeskog	B	9,09
479	Burum gård S	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	A	0,57
480	Burum gård	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	C	0,18
481	Herumveien 18	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	A	0,1
482	Herumveien 17 V	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	C	0,12
483	Kjerringjordet	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	A	0,34

- Kartlegging av naturverdier i utvalgte områder i Ås kommune 2017 -

484	Vollebekk/Korsegården	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	A	0,14
485	Skogveien 8	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	B	0,24
486	Høgskoleveien 30	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	C	0,15
487	Åsgård skole	Kulturmark	Store gamle trær	Eik	B	0,2

4 Diskusjon

4.1 Generelle hensyn

Innenfor de seks utvalgte områdene er kartleggingen av prioriterte naturtyper etter DN Håndbok 13 nokså heldekkende og det er liten sjanse for at det vil avgrenses nye areal som holder naturtypekvalitet ved fremtidig (innen 10 år) regulering til annet bruk. I eventuelle utbyggingssaker bør det imidlertid gjøres en vurdering av hvordan de kartlagte verdiene vil påvirkes av utbyggingen. Dette gjelder både hvis utbyggingen planlegges på et areal som er avgrenset som prioritert naturtype og hvis utbyggingen påvirker forholdene i de avgrensede arealene sekundært, for eksempel ved å påvirke vannstanden, endre lysforholdene eller øke risikoen for utsiktshogst eller dumping av hageavfall inn i de avgrensede arealene etter utbygging. I utbyggingssaker bør det også vurderes hvilke areal man bør bevare som blå-grønn struktur. Disse kan, men trenger ikke å holde naturtypekvalitet.

4.2 Ansvarsarter

BioFokus sammenstilte i 2016 en liste over truede ansvarsarter i Oslo og Akershus (Gammelmo et al. 2016). De truede ansvarsartene er valgt ut på grunnlag av tre kriterier: 1) Truede arter (VU, EN eller CR) som i Norge kun er påvist i Oslo og Akershus. 2) Truede arter som har så få og/eller små forekomster at alle forekomster er svært viktige for artens overlevelse i Norge. 3) Truede arter som har et særlig tyngdepunkt i Oslo og Akershus, men som også finnes i andre fylker. De artene som blir vurdert å ha mer enn 1/3 av bestanden i Oslo og Akershus inkluderes. Ås kommune har etter disse kriteriene 23 ansvarsarter (Tabell 5).

Tabell 5. Ansvarsarter i Ås kommune.

Ansvarsarter i Ås	Norsk navn	Antall kommuner i Oslo og Akershus der arten forekommer
<i>Argynnis niobe</i>	niobeperlemorvinge	5
<i>Bombus distinguendus</i>	kløverhumle	16
<i>Bombus subterraneus</i>	slåttemhumle	13
<i>Carex acutiformis</i>	rankstarr	11
<i>Clostera anachoreta</i>	svartflekstjertspinner	6
<i>Coenonympha hero</i>	heroringvinge	6
<i>Coleophora colutella</i>	liten lakrismjeltsekkemøll	6
<i>Cotoneaster laxiflorus</i>	svartmispel	7
<i>Dracocephalum ruyschiana</i>	dragehode	8
<i>Ecliptopera capitata</i>	springfrødråpemåler	10
<i>Ectoedemia atricollis</i>	-	1
<i>Eutomostethus punctatus</i>	-	2
<i>Gracillaria loriollella</i>	-	2
<i>Harpalus luteicornis</i>	-	4
<i>Hygrophorus chrysodon</i>	gullrandvokssopp	4
<i>Hylis procerulus</i>	granråtevedbille	9
<i>Lathyrus palustris palustris</i>	snau myrflatbelg	7
<i>Silene noctiflora</i>	nattsmelle	6
<i>Sitochroa palealis</i>	grønn engmott	5
<i>Stigmella hybnerella</i>	-	2
<i>Utricularia australis</i>	vrangblærerot	4
<i>Veronica spicata</i>	aksveronika	7
<i>Vicia pisiformis</i>	ertevikke	7

4.3 Fremmede arter

Forekomster av fremmede arter innenfor de utvalgte områdene er lagt inn i Artskart, men ikke alle enkeltforekomster av for eksempel platanlønn, rødhyll og edelgran er lagt inn. Bekjempelse av fremmede arter bør prioriteres på areal som har kartlagte naturverdier eller areal som ligger nært opp til areal med biologisk viktig natur. Det anbefales at bekjempelse gjøres på de biologisk viktigste arealene først, uavhengig av grunneierstruktur. Samtidig med bekjempelse bør huseiere gjøres oppmerksom på at dumping av hageavfall i naturen er forbudt og må opphøre. I planprosesser bør man ta høyde for grundigere kartlegging av fremmede arter og bl.a. legge opp til en massehåndtering som ikke bidrar til spredning.

4.4 Restaurering

I Ås kommune er det svært lite myr og sumpskog igjen etter omfattende grøfting til jord- og skogbruksformål, og det er derfor viktig for det biologiske mangfoldet som er avhengig av disse naturtypene å ta vara på de få areal som er igjen. Myrrealene i kommunen er sterkt preget av drøye hundre år med intens bruk og inngrep. Til sammenligning har det tatt tusentals år å bygge opp torvlagene og mangfoldet knyttet til myr etter siste istid. Høymyrene har vært stabile og intakte i godt over 2000 år før de ble tatt i bruk. De beste for både de biologiske verdiene, for flomdemping og for karbonlagring vil være å restaurere myrene ved å tette grøfter og derved heve vannstanden og muliggjøre naturlig restaurering mot myr. På areal som tidligere har vært uten trær i midtpartiene av de gamle høymyrene bør man ta ut tømmer før man hever vannstanden. Hogst og uttak av tømmer fra områdene bør gjøres vinterstid i perioder med tele i bakken for å unngå skader på vegetasjonen og torvlagene. På flere areal bør man også fjerne avfall, i hvert fall hvis det risikerer å forgifte bakken eller å vare til skade for dyr og mennesker. Påføring av ikke stedege fyllmasser for å dekke avfall kan medføre innspredning av både arter som ikke forekommer naturlig i biotopen og fremmede arter.

4.5 Fremtidig kartleggingsbehov

I oppstartsmøtet ble det satt opp en liste over områder som kommunen ønsket kartlagt: Myr/våtmarksområder, ikke kartlagte skogsområder, områder avsatt til utbygging i kommuneplanen kommuneplanen som ikke er regulert/skal omreguleres, og tidligere foreslåtte utbyggingsområder (

Tabell 6, Figur 8). Av disse ble seks områder kartlagt innenfor rammene til dette prosjektet og lagt inn i Naturbase. Det som gjenstår å kartlegge utfra denne prioriteringslisten er: Åsmåsan øst for jernbanen, Tømrrernes feriehem, Kjærnesveien 18, Fålemyra-Bjønneymyra, E18-Holstad-Vinterbro, skogområde vest for Pentagon og Ås sentrumsområde. Det er ikke gjort en prioritering av hvilke areal eller naturtyper som bør kartlegges først, hverken i tabell 6, figur 8 eller i den generelle teksten nedenfor. En slik prioritering vil være en nødvendig del av fremtidig naturtypekartlegging i kommunen.

Naturtyper generelt som det er potensial for å finne i Ås og som ikke er godt nok kartlagt er:

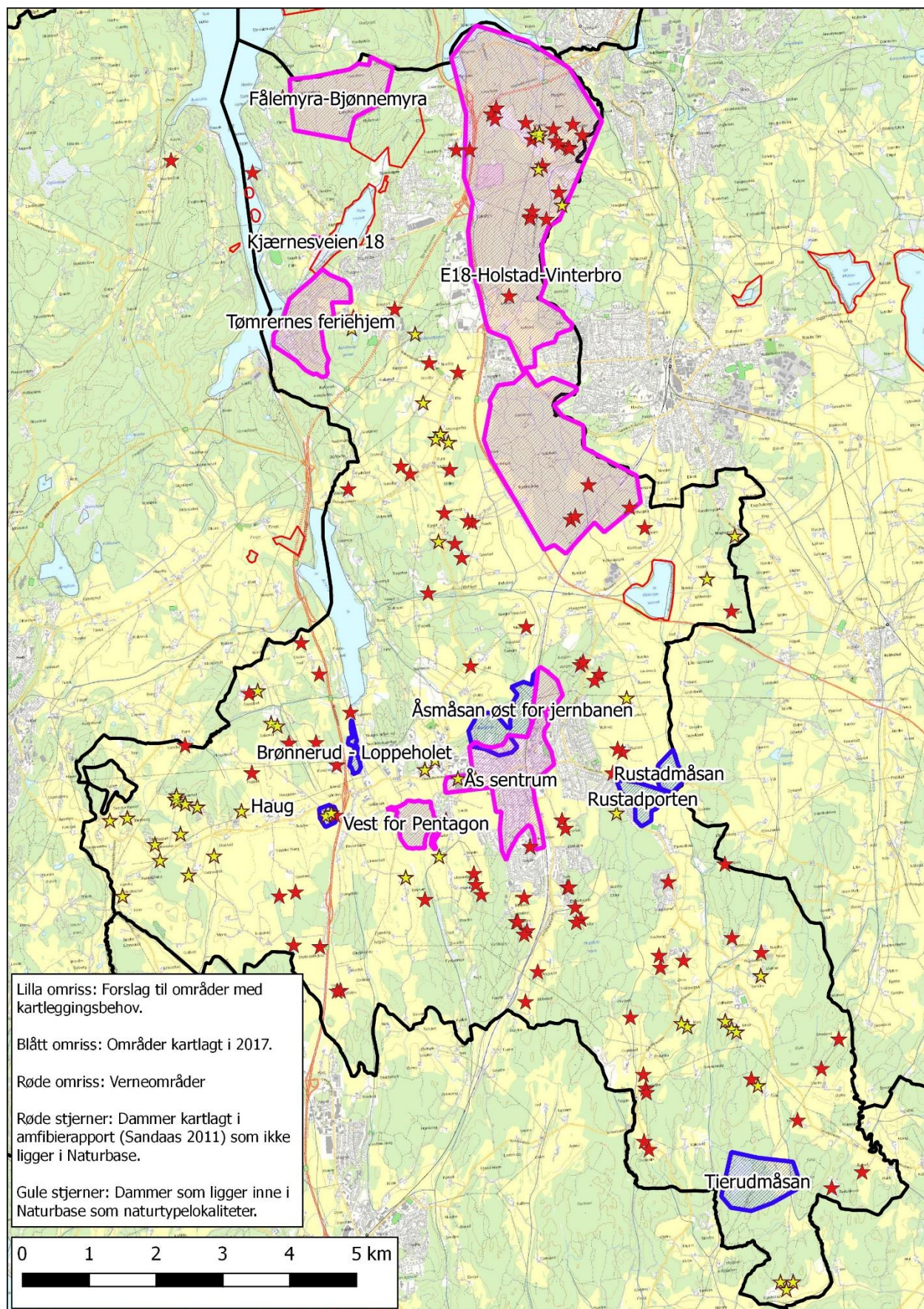
- Dammer som ikke ligger i Naturbase. Det er kartlagt 161 dammer i forbindelse med amfibiekartlegging i kommunen, hvorav 51 ligger innenfor en naturtypeavgrensning, men ikke alltid som dam. Tilgjengelige geografiske data har koordinater, men ikke avgrensninger. De inneholder funn/ikke funn av en rekke amfibearter og en kort merknad om evt. gjengroing, men ingen beskrivelse av vegetasjon og ingen bilder. Det vil trolig være behov for ny feltbefaring for mange av lokalitetene for at de skal holde god nok standard for innleggelse i Naturbase. Her bør dammer i områder der kommunen eller landbrukskontoret har kjennskap til at det skal gjøres tiltak prioriteres. Dette kan både være i byggesonen, men også på landbruksareal der grunneier ønsker å omregulere areal, bygge nytt eller endre bruk av et areal. Det er også riktig å prioritere å kartlegge dammer der det utfra koordinatdata ser ut å forekomme dammer tett og det fins skogholt, fuktige drag etc. i nærheten. Dette fordi at f.eks. amfibier som bruker dammene til forplanting ofte bruker et system av dammer (metapopulationer) og at de i tillegg til et system med dammer trenger funksjonelt landareal for overlevelse under høst, vinter og tidlig vår. For å sikre levedyktige bestander av f. eks. amfibier er det derfor viktig å unngå oppfylling av dammer i areal der det er fins flere andre dammer.
- Ravinedaler som er en rødlistet naturtype (VU). Det er først og fremst potensial for å finne ravinedaler langs bekker og vassdrag ned mot Årungen, langs etter Kroerbekken øst for Danskerud, i Vinterbro-området der det fins mindre ravinedaler i skogen og evt. andre steder med tykke lag med marin leire som ikke er planert ut til åkermark.
- Bekker og vassdrag
- Skogområder nord i kommunen som er eldre og har store naturverdier, blant annet nord og nordvest for Pollevann. Her kan nytt vern og utvidelse av verneområder i området vurderes, da produktiv lavlandsgranskog er identifisert som en naturtype med potensielt høye naturverdier som er vernet i liten grad nasjonalt. I tillegg bør naturtyper som er undersøkt av Asplan Viak i forbindelse med E18-utbygging bearbejdes og legges inn i Naturbase (Solvang 2011, Midteng 2016). Også skogområdene øst for E18 som ikke er undersøkt i forbindelse med E18-prosjektet, området sør for Vinterbrosentret og området mellom Nettetveien og Bekk bør undersøkes for naturverdier.
- Hule eiker (forskriftseiker) som er blitt oversett i tidligere kartlegginger, blant annet ved Gulli gård, Rislund/Nordby, på en gårds plass ved Krukkegården og på barnehagetomten til Kaia barnehage. I Rislund/Nordby-området ligger flere hule eiker skjult i andre naturtypeavgrensninger som hagemark, allér etc. og det fremgår ikke at de inneholder den utvalgte naturtypen hule eiker. Verdisettingen gjenspeiler heller ikke alltid verdien på eikene da den er satt for et større areal som er kartfestet og verdivurdert etter andre kriterier. Det er ifølge Lønnve (2016) heller ikke blitt gjort rettet søk etter hule eiker i et større område rundt Holstad og Kroer (se figur 15 og 16 i Lønnves notat). Strekingen fra NMBU opp til Melby langs Kongeveien og områdene rundt Østensjøvannet mot grensen mot Ski er også dårlig kartlagt (Lønnve 2016). Det er også mulig at det forekommer hule eiker av stor verdi i allerede avgrensede naturtypelokaliteter, for eksempel åkerholmer, hagemark eller edelløvskog. Ved

Breivoll gård ved Bunnefjorden er det et stort friområde som inkluderer flere grove eiketrær. Området er fra før avgrenset som parklandskap med verdi som svært viktig (A) (Breivoll, BN00051955), men enkelttrær av hule eiker er ikke avgrenset på ny (Lønnve 2016).

- Areal kartlagt i forbindelse med nøkkelbiotopkartlegging i skog (MiS), som har store nok samlede verdier til å bli lagt inn som prioritert naturtype bør legges inn i Naturbase. NMBU har nylig gjort nøkkelbiotopregistreringer på eget skogareal som kan vurderes konvertert (Veidahl et al. 2017).
- Innenfor verneområder bør oppdatering av eldre avgrensninger og beskrivelser samt nykartlegging av prioriterte naturtyper vurderes.
- Gamle trær i Ås sentrumsområde. Det er flere gamle furutrær (f.eks. ved Kulturskolen), almer (f.eks. ved togstasjonen) og trolig også andre store gamle trær i Ås sentrumsområde som ikke er kartlagt i dette prosjektet og som heller ikke ligger i Naturbase.

Tabell 6. Områder som ble foreslått kartlagt i kommunen ved oppstartmøte i august 2017. Seks områder ble prioritert kartlagt i felt i 2017.

id	Navn	Prio	Anslåtte felttimer (ekskl. kjøring)	Kartlagt / lagt inn i 2017	Gjenstår	Kommentar
1	Rustadporten	1	2	x		
2	Åsmåsan storområde	1	10	x	x	Åsmåsan øst for jernbanen gjenstår.
3	Rustadmåsan	1	4	x		
4	Tierudmåsan	1	10	x		
5	Brønnerud - Loppeholet	1	3	x		
6	Fålemyra-Bjønnebyra	2	12		x	Noe potensial for rikere skogtyper, myr- og sumpskogsareal, men trolig begrensede verdier pga. generelt yngre og plantet skog. Mer potensial i bratte partier og langs bekker og sumpdrag.
7	Haug	2	1		x	Kartlegges i forbindelse med evt. dam-kartlegging
8	Korsegårdmåsan	2	3	x		
9	Pentagon			(x)		Kartlagt i 2011, lagt inn i 2017
10	Vest for Pentagon	2	3			Skogområde vest for Pentagon.
11	Tømrrernes feriehjem	3	10		x	Kartlagt tidligere, men bør oppdateres og undersøkes på ny.
12	Kjærnesveien 18	3	2		x	Hul eik kartlagt i 2015, resten av arealet kan kartlegges i forbindelse med reguleringsplan.
13	Ås sentrumsområde	4			x	Kartlegging med fokus på store trær som eik, alm, furu etc. bør prioriteres. Dammer bør oppdateres i forbindelse med evt. dam-kartlegging. Ellers bør restverdier av alle naturtyper identifiseres.
14	E18-Holstad-Vinterbro	4			x	Det var ikke ressurser nok til å legge inn tilgjengelig data.

Figur 8. Oversikt over områder kartlagt i 2017 og områder foreslått for kartlegging ved oppstartsmøte, som det ikke var ressurser til å prioritere i dette oppdraget. Stjerner viser tidligere kartlagte dammer. Verneområder er også markert.

5 Referanser

- Artsdatabanken og GBIF Norge. 2018. Artskart. Internettportal for artssøk. <http://artskart.artsdatabanken.no/default.aspx>
- Blindheim, T., Reiso, S. og Thylén, A. 2014. Kartleggingsstatus for viktige naturtyper i Oslo og Akershus. Rapport nr. 5/2014, m. Fylkesmannens i Oslo og Akershus, s.43 + 165 sider vedlegg. [http://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMOA/Milj%C3%B8%20og%20klima/Rapporter/Kartleggingsstatus viktige naturtyper FMOA 2014.pdf](http://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMOA/Milj%C3%B8%20og%20klima/Rapporter/Kartleggingsstatus%20viktige%20naturtyper%20FMOA%202014.pdf)
- Bratli, H. og Blindheim, T. 2010. Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark i Oslo og Akershus, med en vurdering av kunnskapsstatus. DN-Utredning 6-2010. http://www.miljodirektoratet.no/old/dirnat/attachment/2282/Utredning_6-2010_LR.pdf
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13. <http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500031188&language=0>
- Gammelmo, Ø., Olberg, S., Olsen, K. M., et al. 2016. Truede ansvarsarter i Oslo og Akershus. BioFokus-rapport, s.124. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2016-12.pdf>
- Gederaas, L., Moen, T. L., Skjelseth, S., et al., editors. 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken.
- Henriksen, S. og Hilmo, O., editors. 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.
- Jansson, U. 2011. Biologiske undersøkelser og forslag til kompensierende tiltak ved utbygging ved Pentagon, Ås kommune. BioFokus-rapport 2011-17, s.20 sider+ vedlegg. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2011-17.pdf>
- Jansson, U., Abel, K., Blindheim, T., et al. 2013. Kartlegging av naturtyper etter NiN- og DN 13-metodikk i 21 verneområder i Oslo og Akershus. BioFokus-rapport 2013-1. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2013-1.pdf>
- Lønnve, O. 2015. Kartlegging av hule eiker innenfor boligregulerte områder i Ås, 2015. BioFokus-notat 2015-17, s.6 + vedlegg. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2015-17.pdf>
- Lønnve, O. 2016. Kartlegging av hule eiker i Ås, 2015. BioFokus-notat 2016-4. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2016-4.pdf>
- Midteng, R. 2016. Konsekvensutredning Naturmiljø 532554 E18 Retvet - Vinterbro. Rapport, Statens Vegvesen, s.107.
- Miljødirektoratet. 2014. Utkast til faktaark som skal brukes ved kartlegging 2014: Skog. Miljødirektoratets veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann. *in* Miljødirektoratet, editor., Trondheim.
- Sandaas, K. 2011. Kartlegging av amfibier i Ås kommune 2009-2011. Naturfaglige konsulenttjenester Kjell Sandaas, s.12.
- Solvang, R. 2011. Konsekvensutredning tema naturmiljø kommunedelplan for E18 Akershus grense - Vinterbro. Rapport, Statens Vegvesen, s.106.
- Sørensen, R., Høeg, H. I. og Pedersen, A. 2015. Holocen vegetasjonshistorie og utviklingen av en myr i søndre Akershus. *Blyttia* **73** (3):175-191.
- Veidahl, A., Bollandås, O. M., Gobakken, T., et al. 2017. Resursoversikt og virkesproduksjon på Norges miljø- og biovitenskapelige universitets skogeiendom. MINA fagrappport 46, NMBU, s.44. <https://www.nmbu.no/download/file/29052>

6 Vedlegg Naturtypebeskrivelser

Naturtyper – Oversikt

.....

151 Årungen NØ

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Rik løvsumpskog Verdi: C Areal : 3,11 daa

Innledning: Skogen ble befart av BioFokus ved Ulrika Jansson 8. august 2014 i forbindelse med landsomfattende kvalitetssikring av sumpskogslokaliteter på oppdrag for Fylkesmannen i Hordaland. Lokaliteten er tidligere befart av Jon T. Klepsland (26.10.2004). Den søndre delen av tidligere avgrensning er i 2014 sterkt påvirket av hogst og fremmede arter og er derfor slettet. Beskrivelse av lokaliteten er oppdatert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs strandkanten i nordøstre delen av innsjøen Årungen i Ås kommune. Skogen ligger til dels innenfor et takrørbelte i en beskyttet vik. Berggrunnen i området består av gneis og løsmassene består av et tynt lag av marine avsetninger. En bekk/grøft krysser lokaliteten. Søndre del av avgrensningen utgjøres av en tynn stripe busk- og trevegetasjon mellom sjøen og bergkollen ved Sollia.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder rik sumpskog med utformingene viersump i lavlandet og rikere løvsumpskog. Ytterst mot åpent vann er det et tett busksjikt med gråselje (8-10 cm i dbh). Like innenfor er det et belte med gråor. Det er innslag av selje, ask og svartor (opp til 20-30 cm i dbh). Feltsjiktet er svært frodig med mengder av mjødukt, klourt og kattehale. Her vokser også sverdlilje, bekkeblom, fredløs, ormetelg, skogburkne, skogsvineblom og slyngsøtvier. Ut mot takrørbeltet vokser bred dunkjevle og elvesnelle. Spredt i den høyvokste vegetasjonen fins brennesler.

Artsmangfold: Kantsonen mot åpent vann er av stor betydning for fuglefaunaen, insekter og ferskvannsfaunaen generelt. Andemusling ble observert.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er noe søppel og gammel takstein innenfor avgrensningen, I nord er mye av gråoren kappet ned pga en telefonlinje. Det er en fyllpass rett øst for avgrensningen og herfra kan det spres fremmede arter.

Fremmede arter: Rødhyll (HI) vokser innenfor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Det er avgrenset flere naturtypelokaliteter langs bredden av Årungen, og disse bør sees i sammenheng.

Verdivurdering: Skogen og vierkrattet oppfyller inngangskriteriene for rikere sump- og kildeskog, med stor dekning av typisk sumpvegetasjon og typiske treslag. Lokaliteten er liten og er påvirket både av hogst (kraftgate) og søppel, og til viss grad fremmede arter (rødhyll). Den vurderes samlet som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: De biologiske verdiene i sumpskogen er ikke avhengige av skjøtsel, men fjerning av rødhyll og søppel bør vurderes. Bekken som renner gjennom lokaliteten bør ikke kanaliseres/rettes ut mer.

.....

286 Pentagon NV

Store gamle trær – Lind Verdi: B Areal : 0,21 daa

Innledning: Lokaliteten ble befart av Ulrika Jansson i forbindelse med plan om utbygging av studentboliger i området Pentagon i Ås kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger lengst nordvest i studentboligområdet Pentagon, sørøst for Kjerringjordet på Ås. Berggrunn og løsmasser i området er fattige (NGU løsmasse- og berggrunnskart). Treet står rett nord for det nordligste bolighuset på Pentagon.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er avgrenset som store gamle trær med utformingen gammelt tre. Det er et stort lindretre med bred krone og grove greiner. Treet måler 300 cm i omkrets (95 cm i brysthøydiameter) og har noen døde greiner i kronen.

Artsmangfold: Treet kan være viktig for en rekke arter og kan, hvis det utvikler hulheter, huse insekter knyttet til hule trær. Den er i tillegg en viktig nektarkilde for insekter, som for eksempel humler og bier.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står mellom en parkeringsplass og et bolighus og risikerer derfor å få greiner fjernet.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Linden står rett ved siden av en urterik hage, og kan fungere som en komplementær nektarkilde for insekter som benytter begge habitatene.

Verdivurdering: Linden er gammel og har bred krone med grove greiner. Den er viktig nektarkilde for insekter. Ingen hulheter ble observert, men kommer sannsynligvis å utvikles over tid, og treet kan da huse insekter knyttet til hule trær. Treet vurderes sammentaget til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Det anbefales at døde greiner i kronen ikke fjernes og at det ikke graves i rotsonen.

.....

287 Pentagon Karusellen

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,06 daa

Innledning: Lokaliteten ble befart av Ulrika Jansson i forbindelse med plan om utbygging av studentboliger i området Pentagon i Ås kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger lengst nordvest i studentboligområdet Pentagon, sørøst for Kjerringjordet på Ås. Berggrunn og løsmasser i området er fattige. Dammen er omkranset av en liten urterik hage.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er avgrenset som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er meget liten og har lite vegetasjon rundt seg. I tilknytting til dammen ligger en urterik hage med komposthauger. Disse utgjør velisolerte overvintringsplasser for storsalamander og småsalamander.

Artsmangfold: I dammen og i komposthaugene er det blitt rapportert storsalamander, småsalamander, padde og buttsnutefrosk (Artskart 2011-05-02). Storsalamander er en nær truet art (NT på rødlisten 2015) mens småsalamander ikke lenger regnes som rødlistet. Funnene av salamanderartene er fra 2005, men de har blitt observert også senere. Småsalamander ble fanget i dammen 19. mai 2011.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen har generelt lavt vannstand og risikerer å tørke ut hvis den ikke restaureres. Det er lite vannkantsvegetasjon rundt dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Det finnes en liten dam sør for den avgrensede dammen, rett vest for boligfeltet Kilehagen. Det ville være gunstig hvis salamanderartene kunne forflytte seg mellom disse to dammene. Det finnes også større dammer i UMB-parken nord for lokaliteten, flere av disse har inplantet fisk og er derfor mindre gunstige for begge salamanderartene.

Verdivurdering: Biotopen er avgrenset som naturtypelokalitet på grunnlag av viktige artsfunn av amfibier og potensial for insekter i området rundt, og vurderes til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør restaureres for å hindre uttørking og for å sikre vegetasjonsrike bredder.

.....

288 Pentagon NO

Rik blandingskog i lavlandet – Boreonemoral blandingskog Verdi: C

Areal : 2,12 daa

Innledning: Lokaliteten ble befart av Ulrika Jansson i forbindelse med plan om utbygging av studentboliger i området Pentagon i Ås kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger lengst nordøst i studentboligområdet Pentagon, sørøst for Kjerringjordet på Ås. Berggrunn og løsmasser i området er relativt fattige men det finnes også rikere marine avsetninger. Skogholtet ligger mellom en vei og et studentboligfelt.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er avgrenset som rik blandingskog i lavlandet med utformingen boreonemoral blandingskog. Tresjiktet utgjøres av eik (noen gamle), lønn (en hul), osp, bjørk, plantet edelgran og noen eldre furuer. I feltsjiktet vokser rikelig med hvitveis i våraspektet. Ved vårbefaringen ble også gulveis, gaukesyre, majblom, liljekonvall og blåbær observert. Det er foreløpig lite død ved i lokaliteten, men noen trær er gamle.

Artsmangfold:

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er påvirket av hogst og planting av innførte arter.

Fremmede arter: Plantet edelgran finnes spredt i området og formerer seg kraftig.

Del av helhetlig landskap: Skogene i nærområdet er meget påvirkede av hogst og planting av fremmede arter, og denne lokaliteten utgjør en liten rest av mer naturlig vegetasjon.

Verdivurdering: Lokaliteten er svært liten men utgjør en rest av mer naturlig skogvegetasjon i området. Den har kvaliteter knyttet først og fremst til eldre edelløvtrær og vurderes foreløpig som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Fjern edelgran fra lokaliteten og fra nærliggende skogholt, for å unngå nyetablering av arten. Ellers fri utvikling. Ikke fjern døde eller døende trær.

.....

446 Klommestein

Hagemark – Eikehage Verdi: B Areal : 4,48 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Ole J. Lønnve den 28. september 2015 i forbindelse med eikekartlegging i Ås kommune i Akershus. Lokaliteten er tidligere kartlagt som gammel fattig edelløvsog (Blindheim 2004), og gitt verdi som viktig (B) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en åkerholme nord for Klommestein i Ås kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen hagemark med utforminge eikehage, men er i ferd med å utvikles mot en gammel fattig edelløvsog med utformingen gammel eikeskog. Eik opptre i nesten ren bestand. Aldersspredningen er svært stor, men fordelingen er noe skjev med overvekt av yngre trær. Bestanden er noe tettere enn forventet ved naturskogstilstand. Innenfor avgrensningen forekommer seks grove vidkronete eiketrær med omkrets (målt i brysthøyde) i intervallet 200–360 cm. Trærne har flere døde grove greinpartier og enkelte har trolig begynnende hulheter. Ett av trærne er dødt eller døende. Barkstrukturen varierer fra 1 til opp mot 5 cm dyp sprekkebark. Foruten eik forekommer noe rogn og eldre hassel. I feltsjiktet forekommer i enkelte partier svake lågurtutforminger med innslag av liljekonvall, men fattige utforminger på grunnlendt mark dominerer.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter registrert, men dette er bare overfladisk undersøkt. Stokkmaurkoloni (*Camponotus ligniperda*) registrert i begynnende hulhet på eik.

Bruk tilstand og påvirkning: Sannsynligvis har det vært drevet vedhogst her tidligere. Lokaliteten kan også ha vært benyttet til beite.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med de nærliggende naturtypene med store gamle trær.

Verdivurdering: Verdiene til denne lokaliteten er først og fremst knyttet opp mot forekomsten av hul og gammel eik. I tillegg opptrer eik nærmest som ren bestand innenfor avgrensningen, hvilket ikke er vanlig i regionen. Verdien settes til viktig (B), først og fremst på bakgrunn av forekomsten av store gamle eiker.

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør overlates mest mulig til fri utvikling. Døde greiner bør ikke fjernes. All død eikeved på og rundt trærne må så langt det er mulig få være i fred. Det kan vurderes bedre fristilling av enkelte av de største trærne sentralt i avgrensningen.

.....

447 Kvestad

Hagemark – Rik hagemark med edellauvtrær Verdi: A Areal : 3,84 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Ole J. Lønnve den 17. april 2015 i forbindelse med eikekartlegging i Ås kommune i Akershus. Lokaliteten er tidligere kartlagt som hagemark (Amundsen et al. 1998, Bratli 2000, Blindheim 2004), og gitt verdi som viktig (B) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en eikehage ved Kvestad gård i Ås kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen hagemark med utforming rik hagemark med edelløvtrær. Avgrensningen omfatter en eikehage med 8-10 grove vidkronete eiketrær. Eiketrærne kunne også ha vært avgrenset individuelt som store gamle trær, men i dette tilfellet vurderes det som mer hensiktsmessig å avgrense hele lokaliteten som en enhet. Det største treet har en omkrets på 670 cm (et av de største eiketrærne i Ås kommune). Treet er hult med vedmuld og det har mange grove døde greinpartier samt døde partier i stammen. I tillegg finnes et tre med omkrets på 370 cm og begynnende hulhet. De andre eiketrærne er noe mindre. I tillegg forekommer enkelte andre treslag, bl.a. bjørk, hassel og gran.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter registrert, men dette er bare overfladisk undersøkt.

Lokaliteten vurderes til å ha stort potensial for insekter, spesielt biller, knyttet til hulheter og dødved av eik.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten har tidligere vært brukt som hestebeite, men det er noe uklart om den brukes til dette pr. 2015.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med de nærliggende naturtypene med store gamle trær.

Verdivurdering: Verdiene til denne lokaliteten er først og fremst knyttet opp mot forekomsten av grove og hule eiketrær. De to største trærne innenfor avgrensningen skårer maksimalt på de fleste parametere for store gamle trær. Verdien settes til svært viktig (A) på bakgrunn av forekomsten av store gamle hule eiker.

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør overlates mest mulig til fri utvikling. Døde greiner må ikke fjernes. All død eikeved på og rundt trærne må så langt det er mulig få være i fred. Det er viktig at området forblir forholdsvis åpent, slik det er pr. 2015, og det bør fra tid til annen ryddes oppslag av kratt rundt de største eikene.

.....

448 Stensrud

Rik edellauvskog – Lågurt-eikeskog Verdi: B Areal : 3,21 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Ole J. Lønnve den 4. september 2015 i forbindelse med eikekartlegging i Ås kommune i Akershus. Lokaliteten er tidligere kartlagt som småbiotoper (Blindheim 2004), og gitt verdi som lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en åkerholme vest for Stensrud gård i Ås kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen rik edelløvskog med utforming lågurt-eikeskog. Foruten eik forekommer mange gamle hasselkjerr. I tillegg er det innslag av hegg og boreale løvtrær som bjørk (til dels grove), osp og rogn. Innenfor avgrensningen forekommer syv grove vidkronete eiketrær med omkrets (målt i brysthøyde) i intervallet 190–275 cm. Trærne har døde grove greinpartier og enkelte har begynnende hulheter. I feltsjiktet forekommer bl.a. liljekonvall, fagerklokke, kratthumleblom, gullris og stornesle.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er bare overfladisk undersøkt. Signalarten labyrintvoksskinn (*Phlebia rufa*) ble registrert på ett av eiketrærne. Lokaliteten har potensial for saprofyttiske arter knyttet til hassel og eik. I tillegg kan lokaliteten ha forekomster av interessante jordboende sopp som danner mycorrhiza med eik og hassel.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten kan ha vært benyttet til beite tidligere. Noe hogst har vært gjort. Enkelte greiner er fjernet på noen trær.

Fremmede arter: Ingen registrert. En kraftlinje tangerer lokaliteten i sør. Enkelte trær er hogd.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med de nærliggende naturtypene med store gamle trær.

Verdivurdering: Verdien til denne lokaliteten er først og fremst knyttet opp mot forekomsten av hul eik og eldre hassel. Eik og hassel er viktige m.h.p. biologisk mangfold. De fleste grove eiketrærne innenfor avgrensningen tilfredsstiller kravet til forskriftseik, og flere av dem ville bli gitt verdi som viktig (B) hvis de ble verdivurdert separat. Verdien til lokaliteten settes derfor til viktig (B), på bakgrunn av forekomst av grove eiker, eldre hassel og lågurtutforminger.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør få være mest mulig i fred for inngrep, men det kan vurderes å fristille enkelte av eiketrærne noe.

.....

449 Stensrud sør 1

Hagemark – Eikehage Verdi: **B** Areal : 3,12 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Ole J. Lønnve den 17. april 2015 i forbindelse med eikekartlegging i Ås kommune i Akershus. Lokaliteten er tidligere kartlagt som småbiotoper (Amundsen et al. 1998, Bratli 2000, Blindheim 2004), og gitt verdi som lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en åkerholme sør for Stensrud gård i Ås kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen hagemark med utforming eikehage. Eik er det dominerende treslaget. Foruten eik forekommer hassel, osp, bjørk, spisslønn og gran. Innenfor avgrensningen finnes 2-3 grove vidkronete eiketrær. Største tre har en omkrets (målt i brysthøyde) på 450 cm. Dette treet har begynnende hulheter og enkelte grove døde greinpartier.

Artsmangfold: Eikeildkjuke påvist på grov eik. Lokaliteten har potensial for vedboende insekter og saprofyttiske arter knyttet spesielt til eik. I tillegg kan lokaliteten ha forekomster av interessante jordboende sopp som danner mykorrhiza med eik og hassel.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten kan ha vært benyttet til beite tidligere. I det ene eiketreet har barn forsøkt å bygge en hytte. Enkelte greiner er kappet på noen trær. En kraftlinje tangerer lokaliteten i sør.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med de nærliggende naturtypene med store gamle trær.

Verdivurdering: Verdien til denne lokaliteten er først og fremst knyttet opp mot forekomsten av hul eik og lågurtvegetasjon. Verdien til lokaliteten settes derfor til viktig (B), på bakgrunn av forekomst av grove eiker og lågurtutforminger.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør få være mest mulig i fred for hogstinngrep, unntatt at de største eiketruer bør fristilles. Moderat beite vil ikke påvirke naturverdiene negativt.

.....

458 Korpåsen V

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Boreal kildeskog Verdi: B Areal : 15,47 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Ole J. Lønnve den 12. oktober 2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i Ås, Akershus. Lokaliteten er slått sammen fra to tidligere lokaliteter (Blindheim 2004); Korpåsen V I (BN00051940) og Korpåsen V II (BN00051941). Korpåsen V I er tidligere kartlagt som rik sump- og kildeskog med verdi som viktig (B) naturtype og Korpåsen V II er tidligere kartlagt som gammel boreal lauvskog med verdi som lokalt viktig (C) naturtype. Under befaringen den 12. oktober ble det vurdert som mer hensiktsmessig å slå lokalitetene sammen, da det er glidende overganger mellom disse naturtypene og at det var vanskelig å sette en klar grense. I tillegg er lokalitetene arealmessig små. BN00051940 videreføres med ny avgrensning og beskrivelse, mens BN00051941 kn slettes.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger mellom en forholdsvis bratt skrent med en del nakent berg og dyrket mark langs en bekk (Garderbekken) på vestsiden av Korpåsen i Ås kommune. Bekken drenerer gjennom en trang dalgang, og lokaliteten er derfor ganske skyggefull. Berggrunnen utgjøres av granittisk gneis og migmatitt. Løsmassene utgjøres av et stedvis tykt lag med marine hav- og fjordavsetninger. Lokaliteten grenser mot annen skog og dyrket mark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen rik sump- og kildeskog med utforming boreal kildeskog. Deler av avgrensningen kan også henføres til gammel boreal løvskog. Skogen ligger delvis på blokkmark og har i partier en ganske høy grunnvannstand. Skogen er grandominert. Øvre diametere estimert i brysthøyde (dbh) på gran er om lag 40-45 cm. Langs bekken kommer det inn endel gråor. Ellers forekommer noe bjørk, selje og osp. Særlig i den sørligste delen av avgrensningen står enkelte forholdsvis grove osper og seljer. Moderate mengder med dødved i ulike stadier forekommer, inkludert enkelte godt nedbrutte læger av gran. I feltsjiktet ble hvitbladtistel, hestehov, mjødukt, stornesle, engsnelle, gullris, skogsalat og storbregner notert. Ved tidligere kartlegginger er også myskegras, skogsnelle, skogrørkvein, sølvbunke, enghumleblom, krypsoleie og vendelrot registrert. Av moser er de fuktighets- og næringskrevende artene stortujamose og krusfagermose påvist.

Artsmangfold: Granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*) ble registrert på en middels nedbrutt granlåg og vasskjuke (*Climacocystis borealis*) ble registrert på en høystubbe av gran. Begge disse artene er uvanlige i Ås kommune og i regionen generelt. Spesielt granrustkjuke er knyttet til kontinuitetspreget skog. Lokaliteten vurderes til å ha noe potensial for andre interessante og krevende vedboende sopp, f.eks. rynkeskinn, samt insekter knyttet til dødved (spesielt biller) og arter knyttet til denne type fuktig miljø (spesielt tovinger).

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er noe hogstpåvirket fra gammel av, og eldre plantasjeskog grenser ned mot lokaliteten i øst. Mekaniske inngrep som grøfting, ble derimot ikke registrert.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med forekomsten av tilsvarende lokaliteter i Ås og i regionen generelt. Lokaliteten ligger i en region der den gjenværende skogen generelt er sterkt påvirket av hogst og der de fleste sumpskoger er påvirket av grøfting.

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert etter nytt revidert faktaark for rik sump- og kildeskog (2014). Lokaliteten skårer middels på parameteren størrelse, lavt til middels på parameteren artsmangfold, middels til høyt på parameteren rødlistede naturtyper, relativt høyt på parameteren påvirkning, høyt på parameteren småskalavariasjon og middels på parameteren landskapsøkologi. Samlet sett vurderes lokaliteten til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: De kartlagte naturverdiene er ikke avhengig av skjøtsel for å opprettholdes og videreutvikles. Grøfting vil være svært negativt for naturverdiene. Videreutvikling av gamle trær og død ved krever at hogst ikke gjennomføres innenfor de avtegnede grensene. Kartlegger anbefaler at lokaliteten settes av urørt, dvs. uten fremtidig skogbruksdrift. Hogst helt inntil avgrensningen bør unngås, og det bør settes av en buffersone mot øst. Råd knyttet til skjøtsel og hensyn er en veiledende anbefaling fra kartlegger om hvordan naturverdien i lokaliteten best kan tas vare på.

.....

459 Tierudmåsan

Låglandsmyr i innlandet – Annen låglandsmyr i innlandet Verdi: **A** Areal : 266,89 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Ole J. Lønnve den 12. oktober 2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i Ås, Akershus. Lokaliteten er tidligere kartlagt som kystmyr med verdi som viktig (B).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for Tierud gård i Ås kommune. Berggrunnen utgjøres av granittisk gneis og migmatitt. Lokaliteten er omgitt av bardominert skog, til dels på skrinne småkoller.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder lavlandsmyr i innlandet med blanding mellom nedbørsmyr og jordvannsmyr. Myra er forholdsvis variert med middelsrike til ombrogene myrsamfunn. Mindre partier mot kantene med sumpskog inngår også. Vegetasjonen er forholdsvis fattig der røsslyng, blåbær, blokkebær og hvitmyrak er de dominerende karplantene. Rundsoldogg er også registrert. Ellers dominerer torvmoser de fuktige partiene. På tørrere partier kommer det inn noe småvokst furu og bjørk.

Artsmangfold: Det er gjort funn av enkelte interessante sommerfugler dels knyttet til myr på lokaliteten: purpurmåler (NT i.h.t Norsk rødliste for arter, 2015) ble funnet i 1986, 2009 og 2011, heibladmåler (VU) ble funnet i 1974 og soldoggfjærmøll (CR) ble funnet i 2011. Niobeperlemorvinge (CR) er funnet i området i 1977. Denne arten er imidlertid ikke knyttet til myr, og myrområdet har neppe noen viktig funksjon for denne arten. I tillegg er det registrert enkelte interessante fugler i tilknytning til myra og området rundt. Her kan særlig nattravn nevnes. En sangobservasjon ble gjort av denne arten i juni 2014. Nattravn er forholdsvis uvanlig i denne regionen. Et gammelt funn (1969) av lavarten mjuktjafs (VU) skal også være gjort i tilknytning til området, men nøyaktig hvor funnet er gjort, er uklart. Lokaliteten har potensial også for andre arter, spesielt insekter, knyttet til lavereliggende myrområder i Sør-Norge. Vannansamlinger og mindre dammer på myra kan dessuten utgjøre viktige leve- og funksjonsområder for insekter og enkelte amfibier. Fauna knyttet til denne type habitater på lokaliteten, er imidlertid dårlig kartlagt.

Bruk tilstand og påvirkning: Det har tidligere vært drevet utstrakt torvtekt på myra. Sporene etter dette er i dag i ferd med å leges, og myra restituerer seg gradvis. En stor kraftgate går over deler av myra i sørøst.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Myrer av denne typen er sjeldne i Ås kommune og i regionen generelt.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjør en for denne regionen sjelden naturtype, der det er langt mellom myrområder av denne størrelsen. Det er gjort funn av interessante artsforekomster av sommerfugler og fugl i tilknytning til myra. I det hele tatt vurderes myra som en viktig lokalitet for fugl. Påvirkningsgraden fra gammelt av trekker verdien noe ned. Samlet sett vurderes lokaliteten allikevel til en svært viktig (A) naturtype, først og fremst på bakgrunn av funn og potensial for interessante artsforekomster, samt at lokaliteten representerer en for denne regionen sjelden naturtype av en slik størrelse.

Skjøtsel og hensyn: De kartlagte naturverdiene er ikke avhengig av skjøtsel for å opprettholdes og videreutvikles. Kartlegger anbefaler at lokaliteten settes av urørt. Det er viktig å unngå tiltak som risikerer å drenere området eller endrer hydrologien.

.....

460 Bjørnebekk N

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Rik løvsumpskog Verdi: C Areal : 0,6 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 26.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i et skogområde nordvest for Bjørnebekk i Ås kommune. Den er omgitt av hogstflater og grøftet skog på alle kanter og utgjør en siste rest av en naturtype som har vært vanlig i området før omfattende grøfting og hogst. Området heller ned mot Rustadmåsan. Berggrunnen er av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein eller amfibolitt og løsmassene består av finkornete marine avsetninger.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder rik sumpskog av typen rik løvsumpskog. Tresjikt og busksjikt domineres av svartor med enkelte svartor på 35-40 cm diameter i brysthøyde. Enkelte trær har sokler og det fins noe død løvved i lokaliteten. Selje og bjørk, noen på sokler, inngår også i tresjiktet. I feltsjiktet vokser bekkedarse, slyngsøtvier, mannasøtgras, korsknapp, skogburkne, lyssiv, fredløs og hengeving. Her vokser også frøplanter av ask (VU).

Artsmangfold: Det ble ikke funnet andre rødlistearter enn ask (VU).

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er påvirket av grøfting og av hogst rundt hele sumpskogen.

Fremmede arter: Det ble ikke registert fremmede arter innenfor avgrensningen, men rødhyll (HI) er vanlig i området rundt.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en liten rest av en naturtype som har vært vanlig i området. Skogsmarken rundt er grøftet og store deler er hogget, men skogbunnen er fortsatt fuktig og rik.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten og er påvirket negativt av grøfting. Den har imidlertid fortsatt en flora og struktur som er typisk i rik løvsumpskog og vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Tetting av grøfter i og i tilknytning til lokaliteten vil heve de biologiske verdiene for sumpskog i området. Hogst vil påvirke de biologiske verdiene negativt.

.....

461 Rustadmåsan SV

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Boreal kildeskog Verdi: C Areal : 4,37 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 29.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Rustadmåsan er undersøkt tidligere med pollenanalyse og hele områdets historikk fins omtalt i Blyttia 2015:175-191.

Relevant informasjon for vurdering av biologisk mangfold er videreført i naturtypebeskrivelsen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i sørvestre delen av Rustadmåsan i Ås kommune. Lokaliteten ligger i grensesonen mellom morenerygger, strandavsetninger og torvmyr og har et kildesig gjennom løsmassene som gjør at området alltid har høy og jevn fuktighet. Berggrunnen er av granittisk øyegneis.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder rikere sump- og kildeskog av typen boreal kildeskog. Lokaliteten utgjøres av en mindre påvirket del av Rustadmåsans lagg, som opprinnelig omkranset større deler av den høymyr Rustadmåsan har vært de seneste ca. 2500 årene. I kildeskogens søndre del dominerer løvtrær som gråor, svartor, bjørk og selje, mens det lenger nord kommer inn mer gran, delvis innplantet. I feltsjiktet vokser arter som krever høy fuktighet og gjerne kildesig. Arter som enghumleblom, fredløs, skogsalat, hestehov, hengeving, hvitbladtistel, myrtistel, korsknapp, bekkekarse, engsnelle, sløke, mjødukt, krypsoleie, springfrø og vendelrot ble registrert. I bunnsjiktet vokser rundmoser, mens torvmoser mangler helt. I en liten vannpytt vokser andemat og vasshår. Trærne står på sokler eller har grunne rotsystemer som sprer ut seg over bakken. Det er en del død ved av mindre dimensjoner innenfor avgrensningen.

Artsmangfold: Ingen sjeldne arter ble registrert, men mange arter som vokser i området kan ikke vokse på tørrere mark og er derfor mindre vanlige i omgivelsene. Lokaliteten kan også huse sjeldne arter knyttet til denne type fuktig miljø (spesielt tovinger).

Bruk tilstand og påvirkning: Hele Rustadmåsan er påvirket av omfattende grøfting og torvtekt som fant sted fra bygningsen av 1900-tallet og frem til ca. 1950. Grunnvannstanden er trolig senket med minst en meter på selve myra. Innenfor kildeskogavgrensningen er effekten av grøfting imidlertid mindre da skogen her har et stendig tilsig av vann gjennom løsmassene i skråningen ovenfor. En nyere grøft går i søndre del av myren og delvis gjennom den rike laggen. I deler av lokaliteten er det plantet inn gran.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i arealet.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjøres av en del av laggen til det opprinnelige myrkomplekset Rustadmåsan som bestod av en høymyr (ombrotrof myr) omgitt av et rikere lagg (minerotrof myr). Det er få gjenværende intakte myrer i landskapet.

Verdivurdering: Vegetasjonen er kildepreget og rik og her finns en stor andel av typiske sump- og kildeplanter. Tresjiktet er stedvis dårlig utviklet og ungt. Det består også delvis av innplantet gran. Lokaliteten utgjør en rest av en naturtype som tidligere (før grøfting) dekket et betydelig større areal. Samlet vurderes lokaliteten som lokalt viktig, men restaurering av myra kan heve verdiene.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene i lokaliteten vil være å tette grøftene som drenerer vannet ut av lokaliteten. Særlig den store grøften sør på myren påvirker utbredelsen av den rike kildepregete laggen som kunne ha dekket et større areal.

.....

462 Rustadmåsan

Låglandsmyr i innlandet – Annen låglandsmyr i innlandet Verdi: C Areal : 14,83 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 29.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Rustadmåsan er undersøkt tidligere med pollenanalyse og hele områdets historikk fins omtalt i Blyttia 2015:175-191. Relevante informasjon for vurdering av biologisk mangfold er videreført i naturtypebeskrivelsen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger midt på Rustadmåsan i Ås kommune. Løsmasselaget består av torv. Berggrunnen er av granittisk øyegneis. Rustadmåsan ligger i en forsinking mellom to morenesystemer: hovedryggen i Åsmorene-komplekset i syd og en mindre morenerygg i nord som er delvis dekket av leire.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder intakt lavlandsmyr i innlandet av typen velutviklet høgmyr, men typifiseringen er vanskelig da området er sterkt preget av menneskelig bruk. Lokaliteten utgjøres av en mindre påvirket del av Rustadmåsan. Rustadmåsan var tidligere et våtmarkskompleks som i de siste ca. 2500 årene har bestått av høymyr (ombrotrof myr) omgitt av rikere lagg (minerotrof myr) (Sørensen mfl. 2015). Avgrensningen består stort sett av åpen myrflate, men med spredte trær og busker av først og fremst furu, men også bjørk. Midt i avgrensningen inngår et parti med tresatt myr med mer høyvokst furu. I feltsjiktet dominerer røsslyng og blokkebær, men også torvull, rundsoldogg, stortranebær, hvitlyng, molte og krekling vokser her. I bunnsjiktet dominerer torvmoser som rusttorvmose og kjøtt-torvmose, sammen med myrsigdmose m.fl., men det er også innslag av filtbjørnemose, furutorvmose og enkelte lavarter som lys reinlav, grå reinlav og pigglav på tørrere tuepartier. I små, nedsenkede partier mellom tuene opptrer såkalte høljer med fastmatter. Her dominerer dvergtorvmose og noe rødtorvmose.

Artsmangfold: Soldoggfjærmøll (CR) ble registrert på Rustadmåsan i 2011. Arten er kun registrert på fire lokaliteter i Norge, derav to i Ås kommune. Ingen andre sjeldne arter ble påvist i 2017, men det er potensial for arter, spesielt insekter, som er knyttet til lavereliggende myrområder i Sør-Norge. Vannsamlinger og mindre dammer på eller i tilknytting til myren kan utgjøre viktige leve- og funksjonsområder for insekter og enkelte amfibier.

Bruk tilstand og påvirkning: Hele Rustadmåsan er påvirket av omfattende grøfting og torvtekt som fant sted fra bygningsen av 1900-tallet og frem til ca. 1950. Grunnvannstanden er trolig senket med minst en meter på selve myra. Det går en dypere grøft gjennom hele avgrensningen. I tillegg er her mange tegn til gamle undersøkelser, og tønner, flere kjepper og andre typer av markeringer fins innenfor avgrensningen.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter innenfor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjøres av en del av den opprinnelige høymyra i det opprinnelige myrkomplekset Rustadmåsan som bestod av en høymyr (ombrotrof myr) omgitt av et rikere lagg (minerotrof myr). Det er få gjenværende intakte myrer i landskapet. Rustadmåsan regulerer avrenningen til nærliggende vassdrag og lagrer omtrent 60 000 tonn karbon (Sørensen 2015).

Verdivurdering: Lokaliteten inneholder til tross for omfattende grøfting og vannstandssenking fortsatt kvaliteter knyttet til intakte høymyrer. Den er også leveområde for en sjelden sommerfugl som kun er funnet få steder i Norge. Lokaliteten vurderes til lokalt viktig (C), men verdien kan heves til viktig (B) hvis Rustadmåsan restaureres riktig.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske kvalitetene i lokaliteten vil være å tette grøfter og reetablere utløpsterskelen i nord, slik at vannstanden gradvis heves og myrvegetasjon kan restaureres over et større areal av den opprinnelige myren. Innplantede treslag bør fjernes i forbindelse med eventuell restaurering.

.....

463 Rustadmåsan N I

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Rik løvsumpskog Verdi: C Areal : 2,91 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 29.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Rustadmåsan er undersøkt tidligere med pollenanalyse og hele områdets historikk fins omtalt i Blyttia 2015:175-191. Relevante informasjon for vurdering av biologisk mangfold er videreført i naturtypebeskrivelsen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved utløpet i nordre del av Rustadmåsan i Ås og Ski kommuner. Løsmasselaget består av torv, men den øverste torven er på dette arealet delvis fjernet. Berggrunnen er av granittisk øyegneis. Lokaliteten grenser mot en mindre morenerygg i nord som er delvis dekket av leire.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder rik sumpskog av typen rik løvsumpskog og arealet fremstår i dag som en laggzone med gråor, vierkratt, gran og selje i tresjiktet. I feltsjiktet, som varierer mellom å være svært vått og noe mindre fuktig, vokser mye slåttestarr, bukkeblad, skogrorrkevein, skogstjerneblom, fredløs, bekkeblom, takrør og mjørdurt. I bunnsjiktet fins blant annet skartorvmose, kratt-torvmose og bleiktorvmose (Sørensen mfl. 2015).

Artsmangfold: Rik og frodig vegetasjon med potensial for insekter (spesielt tovinger). Det ble ikke gjort funn av sjeldne arter i 2017,

Bruk tilstand og påvirkning: Sumpskogen har trolig etablert seg både i en tidligere lagg og i en eldre torvgrav. Det er en grøft mellom lokaliteten og den grøftede myren.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter innenfor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i det tidligere intakte myrkomplekset ved Rustadmåsan.

Verdivurdering: Skogen har fortsatt noen kvaliteter knyttet til rik sumpskog til tross for omfattende menneskelig aktivitet i området. Det ble ikke gjort funn av sjeldne arter og potensialet vurderes som relativt lavt. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske kvalitetene i området vil være å gradvis heve grunnvannstanden ved tetting av grøfter. Hogst, eller fjerning av døde trær vil forringe de biologiske verdiene.

.....

464 Rustadmåsan N II

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: C Areal : 0,73 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 29.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Rustadmåsan er undersøkt tidligere med pollenanalyse og hele områdets historikk fins omtalt i Blyttia 2015:175-191.

Relevant informasjon for vurdering av biologisk mangfold er videreført i naturtypebeskrivelsen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i nordre del av Rustadmåsan i Ås kommune, der vannet fra myren samler ved utløpet. Løsmasselaget under et tynt organisk lag består av marine avsetninger. Berggrunnen er av granittisk øyegneis.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder en dam av typen eldre fisketom dam og utgjøres av en kunstig dam som er dannet av avrenningsvann fra en grøftet myr som er samlet ved utløpet fra myren. Det var tidligere en terskel av leire der og en åpen bekk som rant nordover mot Østensjøvannet. Dammen er i dag omgitt av gråor og vierkratt. I de vegetasjonsrike kantene og til dels ut i dammen vokser takrør, fredløs, skogsivaks, bekkekarse, skjoldbærer, mannosøtgras og melkerot. I grunt vann vokser myrkongle og ute på det åpne vannspeilet fins andemat.

Artsmangfold: Det ble ikke observert sjeldne arter ved befarings, men dammen har en viktig funksjon både for insekter og amfibier i et ellers homogent åkerlandskap som dominerer nord for dammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Det har trolig vært torvtekt der dammen ligger i dag. Ved befarings lå mye løv i overflaten og det er sannsynlig at det er stor ansamling av organisk materiale i bunn av dammen. Den er grunn og til dels i gjengroing. Det er nokså skyggefullt rundt dammen.

Fremmede arter: Det ble ikke observert fremmede arter ved befarings.

Del av helhetlig landskap: Dammen inngår i det tidligere intakte myrkomplekset ved Rustadmåsan.

Verdivurdering: Dammen er nokså grunn og i gjengroing, men har en funksjon for amfibier og for insekter som er avhengige av åpne vannspeil for formering. Den vurderes som lokalt viktig (C), men verdiene kan heves hvis vannstanden heves.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske kvalitetene i området vil være å tilse at dammen har konstant høy vannstand slik at uttørking og videre gjengroing kan unngås. Dette gjøres enkelt ved å tette grøfter og reetablere utløpsterskelen i nord. Felling av av større trær på sørsiden bør vurderes for å øke solinnstrålingen. Vierkratt i kantsonene mot åkermark bør ikke ryddes vekk da vier er med på å renske avrenning fra jordene på en effektiv måte.

.....

465 Frydenhaug barnehage Ø

Rik edellauvskog – Or-askeskog Verdi: C Areal : 0,87 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 04.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Frydenhaug barnehage og nord for Skogveien 23 i Ås tettsted. Den ligger i et svakt hellende til flatt parti og avgrenses mot en skrent med noe tørrere vegetasjon i sør, av en bred sti i vest og av tidligere oppdyrket myr i nord og nordøst. Skogen vokser i kantsonen mellom flere løsmassetyper, med torv i nord og en morenerygg og marine avsetninger i sør. Mindre kildefremspring/sig som gir rik og fuktig vegetasjon er vanlig i slike kantsoner mellom løsmassetyper. Berggrunnen, som ligger dypt nede under løsmassene består av granittisk øyegneis (NGU løsmassekart og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder rik edelløvskog av typer or-askeskog. I tresjiktet er det en blanding av alm (VU), ask (VU), svartor, gråor og selje, med noe innslag av gran og bjørk. Almene måler stort sett mellom 20 og 40 cm i diameter i brysthøyde (DBH), men her vokser også yngre alm. Ask forekommer både som enkelte litt grøvre trær, men først og fremst i et tett busksjikt. Oretrærne måler ca. 20-40 cm DBH, men med enkelte trær opp mot 50 cm DBH. I feltsjiktet forekommer både arter som skvallerkål som har spredt seg inn fra fyllingen i skrenten i sør og fuktarter som vendelrot og sløke.

Artsmangfold: Ask og alm er begge rødlistende som sårbare (VU) og fins i området både som større trær og som oppslag i felt- og busksjikt. Fuktige skoger kan ha et rikt mangfold av insekter, særlig tovinger. Det ble ikke gjort funn av andre sjeldne eller truede arter utover ask og alm ved befaringen i 2017 .

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er påvirket av ca. 100 år med forskjellige aktiviteter på Åsmåsan og kan ikke klassifiseres som urørt. Det går en grøft gjennom lokaliteten som drenerer ut en del vann.

Fremmede arter: Platanlønn (SE) vokser innenfor avgrensningen. Dette er en art som kan fortrenge andre arter og bli dominerende, bl.a. i konkurranse med enkelte sjeldne/sårbare planter.

Del av helhetlig landskap: I en naturlig tilstand ville lokaliteten sannsynligvis ha utgjort en tresatt laggsone med rik sumpskog i et mykopleks med åpen myrvegetasjon på Åsmåsan. I dag er den en av flere lokalt viktige arealer for biologisk mangfold som fortsatt fins i utkantene av den opprinnelige Åsmåsan.

Verdivurdering: Lokaliteten er rik og har fuktig vegetasjon, med gode forekomster av både alm (VU) og ask (VU). Den er liten og påvirket av grøfting og vurderes som lokalt viktig (C) for artmangfold knyttet til rike og fuktige/våte skoger.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å tette grøften som går gjennom lokaliteten og å unngå all form for hogst innenfor avgrensningen.

.....

466 Lyngveien 12 C N

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Viersump i lavlandet Verdi: C

Areal : 1,58 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 05.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Lyngveien 12 C i Ås tettsted. Den ligger i et flatt parti mellom sterkt påvirket tidligere myr i nord og moreneåser med bebyggelse i sør. Lokaliteten ligger i kantsonen mellom flere løsmassetyper, med torv i nord og en morenerygg og marine avsetninger i sør. Mindre kildefremspring og sig som gir rik og fuktig vegetasjon er vanlig i slike kantsoner mellom løsmassetyper. Berggrunnen, som ligger dypt under løsmassene består av granittisk øyegneis (NGU løsmassekart og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder rik sumpskog av typen viersump i lavlandet, men klassifisering er vanskelig da området har en blandet treslags sammensetting samtidig som store partier også mangler tresjikt. I tresjiktet fins både alm (VU), gran, gråor, rogn, bjørk, osp og selje og i busksjiktet dominerer vierarter. Almene, granene og de fleste boreale løvtrærne står stort sett i utkanten av avgrensningen, på litt tørrere mark, mens gråor og vier står i de våtere partiene. Feltsjiktet er rikt og frodig med arter som enghumleblom, skogsivaks, gulldusk, korsknapp, broddtelg, ormetelg, mannasøtgras og vassrørkvein. Det ligger en del død ved og rotvelt i den frodige vegetasjonen fra trær som har falt i lokaliteten og inn i lokaliteten.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som sårbar (VU). Fuktige og våte skoger med død ved kan ha et rikt mangfold av insekter, særlig tovinger og fugler. Det ble ikke gjort funn av andre sjeldne eller truede arter utover alm ved befaringen i 2017.

Bruk tilstand og påvirkning: Sumpen er påvirket av ca. 100 år med forskjellige aktiviteter på Åsmåsan og kan ikke klassifiseres som urørt. Det går grøfter gjennom lokaliteten som drenerer ut en del vann.

Fremmede arter: En større bestand med alaskakornell (SE) vokser innenfor avgrensningen. Dette er en art som kan rotslå seg fra greiner og er trolig spredd inn i lokaliteten med hageavfall.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av flere våte eller fuktige skogareal som er igjen i laggsone til et tidligere intakt myrkompleks på og rundt Åsmåsan.

Verdivurdering: Lokaliteten har rik og frodig vegetasjon og utgjøres av en nesten intakt del av Åsmåsans laggsone. Det er kildesig fra moreneåsene i nord. Lokaliteten er liten og påvirket av grøfting og vurderes som lokalt viktig (C) for biologisk mangfold i området.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske kvalitetene i området vil være å restaurere lokaliteten ved å heve vannstanden (tette grøfter). Hogst av levende trær eller fjerning av døde trær vil forringe kvalitetene. Det vil være positivt å fjerne alaskakornell (SE) og å informere om forbud mot dumping av hageavfall i området.

.....

467 Skogveien/Lyngveien N

Gammel boreal lauvskog – Gammelt ospenholt Verdi: C Areal : 3,95 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 05.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Skogveien og Lyngveien i Ås tettsted. Den ligger i skrenten mellom bebyggelse og sumpskog/myr. Skogen vokser på en morenerygg med innslag av marine avsetninger og det er trolig vannsig gjennom løsmassene i området. Berggrunnen, som ligger dypt nede under løsmassene, består av granittisk øyegneis (NGU løsmassekart og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder gammel boreal løvskog av typen gammelt ospesholt. Sammen med osp vokser her mye gran, og en del selje, hassel og bjørk. Ospene måler mellom 30 og 60 cm i brysthøydiameter, men det fins også yngre osp. Granen har etablert seg etter ospene og er i ferd med å ta over og skygge ut ospen. Enkelte hasselkjerr står i overdelen av skrenten. Det er død ved i tidlige nedbrytningsklasser i området, stedvis i store mengder. Det er først og fremst gadd og læger av gran og osp i området. Feltsjiktet er dårlig utviklet og består først og fremst av bregner og gaukesyre.

Artsmangfold: Potensial for arter knyttet til ospebark på levende osp, og til død ved av osp og for hulrugende fugl. Kun funn av vanlige kjuker som labyrintkjuke ved befaring i 2017.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen gror igjen med gran fra tidligere å ha vært mer åpen med spredte osper. Området kan tidligere ha vært åpen kulturmark. Det er dumpet hageavfall både i lokaliteten og rett utenfor.

Fremmede arter: Rett øst for lokaliteten er det en hageavfallsdump og fremmede arter som etablerer seg der kan risikere å spre seg inn i lokaliteten. Platanlønn (SE) og alaskakornell (SE) vokser rett utenfor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Det fins eldre osper flere steder i nærheten, både i krysset Skogveien /Utveien og på østsiden av åsen som strekker seg nordøstover fra Frydenhaug. Arter knyttet til osp har derfor et større areal å utnytte enn aktuell avgrensning.

Verdivurdering: Lokaliteten har grov osp og vil i løpet av kort tid utvikle større kvaliteter knyttet til eldre osp og død ved av osp hvis den skjøttes riktig. Ospene er i midlertid i ferd med å skygges ut av gran og verdiene vil gradvis bli mindre hvis granen fortsetter å skygge ut ospene. Det ble ikke gjort funn av sjeldne arter ved befaring, men området har potensial, særlig med tankte på at det er flere områder med eldre osp i nærheten. Lokaliteten vurderes i 2017 som lokalt viktig (C) for biologisk mangfold. For å opprettholde eller heve verdiene er det behov for riktig skjøtsel.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for arter knyttet til osp vil være å ta ut gran, mens levende osp og død ved av osp bevares. For å unngå innspredning av fremmede arter bør hageavfallsdumper i og i nærheten av lokaliteten avvikles.

.....

468 Slørstad søndre S

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Rik gransumpskog Verdi: C

Areal : 3,63 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 04.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Anders Often, NINA, deltok ved befaringen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i en jordekant sør for Søndre Slørstad gård i Ås kommune. Den ligger i et flatt parti sørvest for Slørstadhøgda nedenfor et mindre søkk. I nord og øst grenser lokaliteten mot en grøft og et fuktig jorde. Lokaliteten ligger i kantsonen mellom løsmassetyper, med torv i øst og marine avsetninger i vest. Mindre kildefremsping og sig som gir rik og fuktig vegetasjon er vanlig i slike kantsoner mellom løsmassetyper. Berggrunnen, som ligger dypt nede under løsmassene, består av granittisk og overveiende migmatittisk gneis (NGU løsmassekart og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder rik sumpskog av typen rik gransumpskog. I tresjiktet dominerer gran og bjørk, men med innslag av svartor. Trærne står på sokler og/eller har et grunt rotsystem, men bunnen var ved befaring ikke våt. Rotvelt av gran er vanlig, men kun vanlige kjuker som blåkjuke og rødbrandkjuke ble registrert. I feltsjiktet vokser bregner, tuer med starr, gras og urter, men i de tørrere partiene er feltsjiktet sparsomt. Vanlige arter er geittelg, skogsvingel, broddtelg, gaukesyre, skogstjerneblom, skogsalat og

langstarr. Sumpseterstarr fantes sparsomt. I tilknytting til grøfter vokser hvitbladtistel og vasspepper og i grøftene vokser dikevasshår og småvasshår.

Artsmangfold: Ingen sjeldne arter ble registrert i lokaliteten ved befarings, men det er tidligere registrert både rankstarr (VU) og tuestarr (NT) i tilsvarende sumpareal helt i nærheten. Fuktige og våte skoger med død ved kan ha et rikt mangfold av insekter, særlig tovinger og fugler.

Bruk tilstand og påvirkning: Sumpskogen er påvirket av grøfting med både eldre grøfter og noen helt nye i utkanten av lokaliteten som har senket den naturlige vannstanden.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter ved befarings.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av flere våte eller fuktige skogareal som er igjen etter omfattende grøfting og torvtekt i Åsmåsan-området.

Verdivurdering: Lokaliteten er til tross for omfattende grøfting et av få areal med sumpskog med både eldre trær, død ved og rikt feltsjikt som er igjen i myr- og sumpskogskomplekset på og rundt Åsmåsan. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C), men verdiene vil kunne heves ved riktig skjøtsel.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene i området vil være å heve vannstanden ved å tette grøfter og å la både levende og døde trær være urørt.

.....

469 Hellerudåsen S

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 0,14 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 04.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Anders Often, NINA, deltok ved befaringsen. Området er i september 2004 kartlagt av Kjell Magne Olsen (BN00051919).

Beskrivelse er oppdatert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i kanten mellom en åker og en hogstflate sørøst for Østby, sør for Hellerudsåsen og nord for Åsmåsan i Ås kommune. Løsmassene er finkornete, marine avsetninger og berggrunnen, som ligger dypt nede under løsmassene består av granittisk til tonalittisk biotittgneis (NGU løsmassekart og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder en liten dam i åkerkanten. Dammen er vegetasjonsrik, og mangler nesten åpent vannspeil. Vegetasjonen består av i stor grad av kjempepiggnopp, skogsivaks, slyngsøtvier, lyssiv og gulldusk. Det vokser også kratt av solbær og vier ved dammen. Vannoverflaten er dekket av andemat. Enkelte bjørketrær står igjen ved dammen etter hogst.

Artsmangfold: Ingen funn av spesielle arter, men små vannsamlinger i kulturlandskapet er viktige både for insekter og amfibier.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er nesten gjengrodd av sumpvegetasjon og har lite åpent vannspeil. Deb er trolig påvirket av avrenning av næringsstoffer fra jordet.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i lokaliteten, men solbærbusken er antakelig en hagerømling som er naturalisert.

Del av helhetlig landskap: Dammer forekommer spredt i kulturlandskapet og de nærmeste registrerte dammene ligger ved Nordre Skuterud og ved NMBU. Det finnes også større og mindre vannsamlinger på Åsmåsan.

Verdivurdering: Det ble ikke gjort noen spesielle funn, men dammers generelle sjeldenhet og dammens størrelse gir lokal verdi (C).

Skjøtsel og hensyn: Dammen virker påvirket av næringssig fra jordet og er i ferd med å gro igjen. For å fremme de biologiske verdiene kan en kantsone med vier etableres mot jordet for å ta opp litt av næringssiget. Det kan også vurderes å utvide dammen både i dybden og i areal for å få en mer variert dam med både åpne vannflater og vegetasjonsrike kanter.

.....

470 Åsmåsan NV

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Varmekjær kildeskog Verdi: B

Areal : 7,68 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 04.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Anders Often, NINA, deltok ved befaringen. Brukshistorikk for hele Åsmåsan kan leses i Follominnen 2006: "Åsmyra som nesten gikk opp i røyk – brukshistorie og karplanter 1826–2006" og det som er relevant for biologisk mangfold i aktuell lokalitet er videreført her. Området er også en del av en avgrenset nøkkelbiotop og er beskrevet i Veidahl mfl 2017: Ressursoversikt og virkeproduksjon på Norges miljø- og biovitenskapelige universitets skogeiendom. Fremmede arter vurderes etter svartlisten 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i nordvestre delen av Åsmåsan i Ås kommune og grenser i nord mot åker, i vest mot en ravinerygg og mot åker og i øst mot drenert og tresatt myr. I sør grenser lokaliteten mot en bekk/grøft med kantvegetasjon. Lokaliteten ligger i grensesonen mellom flere løsmassetyper: morene, strandavsetninger, finkornete marine avsetninger og torvmyr. Det er et kildesig gjennom løsmassene som gjør at området alltid har høy og jevn fuktighet. Berggrunnen, som ligger dypt under løsmassene, består av diorittisk til granittisk gneis (NGU løsmassekart og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder rikere sump- og kildeskog av typen varmekjær kildeskog. Lokaliteten utgjøres av en mindre påvirket del av Åsmåsans lagg, som opprinnelig omkranset større deler av Åsmåsan. Skogen er løvdominert med svartor, gråor, selje, bjørk, ask, alm og spisslønn, med innslag av gran. I nordvestre hjørnet er et litt tørrere parti med grov osp. I busksjiktet vokser blant annet krossved, hegg og ask. I søndre del er skogen yngre, med mye krattvegetasjon. I feltsjiktet vokser sump- og kildearter som mjødukt, sløke, hestehov, trollurt, enghumbleblom, engsnelle og store bregner, og i bunnsjiktet ble rundmoser notert. De fins enkelte svært grove trær av svartor og gråor, der de grøvste måler nesten 60 cm i brysthøydiameter (DBH). En alm med DBH på over 50 cm ble også observert. Ellers er de fleste trærne mellom 15 og 30 cm i DBH. Flere av trærne står på sokler eller har grunne rotsystemer. Det er en del død ved av mindre dimensjoner innenfor avgrensningen.

Artsmangfold: Ingen rødlistearter unntatt alm (VU) og ask (VU) ble observert, men trollurt som vokser nokså rikelig i lokaliteten er ikke vanlig ellers i Ås. Lokaliteten kan huse sjeldne arter knyttet til fuktig og rikt miljø og både insekter (spesielt tovinger) og fugler er viktige artsgrupper.

Bruk tilstand og påvirkning: Hele Åsmåsan er påvirket av omfattende grøfting og torvtekt som fant sted fra 1874 og har fortsatt i forskjellig skala til langt inn på 1900-tallet. Grunnvannstanden er trolig senket med minst en meter på selve myra. Innenfor kildeskogsavgrensningen er effekten av grøfting imidlertid mindre da skogen her har et konstant tilsig av vann gjennom løsmassen i skråningen i vest.

Fremmede arter: Rødhyll (HI), svarthyll (LO) og platanlønn (SE) fins innenfor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjøres av en del av laggen til det opprinnelige myrkomplekset Åsmåsan som bestod av en høymyr (ombrotrof myr) omgitt av et rikere lagg (minerotrof myr). Det er få gjenværende mer eller mindre intakte myrer og sumpskoger i landskapet.

Verdivurdering: Lokaliteten har rik og kildepreget sumpskog med til dels meget grove trær. Feltsjiktet er frodig og skogbunnen er gjennomgående våt til tross for omfattede grøfting ellers på myren. Ask, alm og trollurt fins i området og det er stor potensial for mangfold av insekter og fugl. Lokaliteten vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for det biologiske mangfoldet innenfor avgrensningen vil være å heve vannstanden ved å tette utløpsgrøfter fra Åsmåsan og la skogen få utvikle seg fritt. Fremmede arter som platanlønn, rødhyll og svarthyll kan vurderes fjernet.

.....

471 Åsmåsan V

Annen viktig forekomst – Verdi: **C** Areal : 6,05 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 05.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Brukshistorikk for hele Åsmåsan kan leses i Follominnen 2006: "Åsmyra som nesten gikk opp i røyk – brukshistorie og karplanter 1826–2006" og det som er relevant for biologisk mangfold i aktuell lokalitet er videreført her. Området er også en del av en avgrenset nøkkelbiotop og er beskrevet i Veidahl mfl 2017: Ressursoversikt og virkeproduksjon på Norges miljø- og biovitenskapelige universitets skogeiendom. Fremmede arter vurderes etter svartlisten 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs etter vestre delen av Åsmåsan i Ås kommune og grenser i nord mot kildepreget sumpskog, i vest mot en ravinerygg og i øst mot drenert og tresatt myr. Lokaliteten ligger i grensesonen mellom flere løsmassetyper: morene, strandavsetninger, finkornede marine avsetninger og torvmyr. Det er et kildesig gjennom løsmassene som gjør at området alltid har høy og jevn fuktighet. Berggrunnen, som ligger dypt under løsmassene, består av diorittisk til granittisk gneis (NGU løsmassekart og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder en våtmarkstype som ikke enkelt lar seg klassifisere og derfor er beskrevet som annen viktig forekomst av våtmark. Den er i nøkkelbiotopkartleggingen klassifisert som gransumpskog (Veidahl mfl. 2017).

Innenfor lokaliteten veksler åpne vannspeil med dammer og sumpdrag med løsmattemyr, sumppreget krattvegetasjon og tresatt drenert torvmark. Et sumpdrag, som i deler fortsatt ligner på en grøft, går fra sør mot nord gjennom lokaliteten og kantsonen til sumpdråget varierer mellom vierkratt i sumppartier til innslag av edelløvtrær på vestsiden og med både gran og furu i partier som nærmest ligner på sumpskog/myrskog. I de åpne dammene og de grunne delene av sumpdraget vokser mye myrkongle og andemat. I tilknytting til dammene forekommer vierkratt med innslag av ask. Her vokser mjørdurt, slyngsøtvier, skogstjerneblom, hestehov, geittelg og vendelrot i feltsjiktet. Artssammensetningen tilsier kildesig fra rikere løsmasser. I partier dominerer torvmoser helt i bunnsjiktet og området bærer preg av løsmassemyr. Her vokser myrkongle spredt i feltsjiktet. Disse partiene kan være gjengroende torvgraver. Langs etter nordlige deler av sumpdråget veksler fattigere furu- og gransumpskog med yngre løvdominert krattvegetasjon. De fins enkelte grove alm og selje i kantsonene.

Artsmangfold: Ingen rødlistearter unntatt alm (VU) og ask (VU) ble observert. Området har potensial både for insekter, fugl og amfibier.

Bruk tilstand og påvirkning: Hele Åsmåsan er påvirket av omfattende grøfting og torvtekt som fant sted fra 1874 og har fortsatt i forskjellig skala til langt inn på 1900-tallet. Lokaliteten består trolig av renaturalisert sumpskog/myr som har vært grøftet og fått senket vannstanden og til dels vært brukt til torvtekt. Den grøftede myren har så trolig kollapset og området har kommet i en ny balanse mellom vannstand og skogbunn der vannet igjen er på samme nivå som myroverflaten.

Fremmede arter: Edelgran (HI), platanlønn (SE) og rødhyll (HI) fins spredt i lokaliteten. Lengst nord, i hageavfallsdump ved barnehagen, vokser kanadagullris (SE).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjøres av en del av laggen til det opprinnelige myrkomplekset Åsmåsan som bestod av en høymyr (ombrotrof myr) omgitt av et rikere lagg (minerotrof myr). Det er få gjenværende mer eller mindre intakte myrer og sumpskoger i landskapet.

Verdivurdering: Lokaliteten har kvaliteter knyttet både til åpne vannspeil (amfibier, insekter), rik vegetasjon med variert treslags sammensetting (insekter, karplanter, fugl) og eldre trær (kjuker,

moser, biller), men det ble ikke gjort funn av sjeldne arter. Området er over tid sterkt påvirket av menneskelig aktivitet. Det vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Bekjempelse av fremmede arter, inkludert unngåelse av dumping av hageavfall, vil fremme de biologiske verdiene. Ved å tette grøfter eller lage terskler vil vannstanden heves og renaturaliseringen gå raskere. Tre- og busksjikt (unntatt fremmede arter) bør få utvikle seg fritt uten uttak av døde eller levende trær.

.....

472 Korsegårdsåsan

Låglandsmyr i innlandet – Annen låglandsmyr i innlandet Verdi: C Areal : 3,85 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 29.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Nordre del av lokaliteten er inkludert i en naturtypeavgrensning fra 2006. Relevant informasjon er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den indre delen av Korsegårdsåsan, som ligger vest for E6 og sør for Drøbakveien i Ås kommune. Løsmassene i området er torv, men flere løsmassetyper forekommer ganske tett, med både strandavsetninger og rike finkornige marine avetning tett på lokaliteten, noe som kan gi rikere sig. Bergrunnen består av ulike gneiser.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder låglandsmyr i innlandet og består av en fattig løsbunnsmyr med torvmoser og innslag av mer næringskrevende arter som dunkjevle. Det fins små gjengroende vannpytter på myren og i disse og på myren vokser elvesnelle, trådstarr, myrhatt og vierkratt. Myren ligger i strenger mellom smale rygger med fuktig lyngskog med furu og bjørk. På ryggene dominerer krekling sammen med røslyng og blokkebær.

Artsmangfold: En vokshatt, trolig myrvokshatt ble registrert, men arten er relativt vanlig.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er både grøftet (drenert) og har vært brukt som torvtekt. I de gamle torvgravene har myrvegetasjon, dominert av torvmoser, startet restaureringsprosessen mot myr. Strengene mellom gravene består av drenert torv bevekst med fattig furu og bjørkedominert skog.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter innefor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger på Korsegårdsåsan. Dette var tidligere et større myr- og sumpskogsområde. Det er kartlagt flere mindre lokaliteter i området, men ingen av dem har høy biologisk verdi i dag.

Verdivurdering: Området har kvaliteter knyttet til myrvegetasjon. Myra er sterkt påvirket av grøfting og torvtekt, men myroverflaten er nå i balanse med vannoverflaten. Myren kan være levested for spesielle arter, men det ble ikke gjort artsfunn av sjeldne arter. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å la myren restaurere seg selv ved å tette grøfter og derved høye vannstanden. Dette er en prosess som vil ta titalls år.

.....

473 Korsegårdsåsan SV

Dam – Verdi: C Areal : 3,03 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 29.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den langs den sørøstre siden av Korsegårdsåsan, som ligger vest for E6 og sør for Drøbakveien i Ås kommune. Løsmassene i området er torv, men flere løsmassetyper forekommer ganske tett, med både strandavsetninger

og rike finkornige marine avetning tett på lokaliteten, noe som kan gi rikere sig. Berggrunnen består av ulike gneiser.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen dam, men området kan også beskrives som annet viktig våtmarksområde og består av et et myrdrag i mosaikk med dammer og strenger med fastmark. Det er store åpne vannspeil, omgitt av både sumpvegetasjon, busker og trær. I og rundt dammene vokser andemat, tuer med langstarr, myrhatt, gulldusk, melkerot, bekkekarse, piggknopparter og skogsivaks. Mellom dammene vokser vierkratt og på tørrere mark rundt dammene og på små øyer i dammene vokser gran, bjørk og selje. Dammene er skyggefulle og det er mye bladnedfall. Det ligger stokker av døde trær ut i vannet flere steder.

Artsmangfold: Noe rikere sumpvegetasjon, trolig på grunn av rikere sig fra andre typer løsmasser rundt myra. Potensial for insekter og amfibier, men dammene er nokså skyggefulle og kalde, noe som senker potensialet for sjeldne arter. Det ble observert øyestikkere ved befarings, men disse ble ikke artsbestemt.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er gammel myr hvor det er tatt ut torv og grøftet. Vannsamlinger trolig i gamle torvgraver, men området vil trolig restaurere seg selv til myr eller sumpskog med tiden.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter innefor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger på Korsegårdsåsan. Dette var tidligere et større myr- og sumpkogsområde. Det er kartlagt flere mindre lokaliteter i området, men ingen av dem har høy biologisk verdi i dag.

Verdivurdering: Lokaliteten har store åpne vannspeil og innslag av noe rikere sumpvegetasjon og vierkratt. Tett tresjikt gjør dammene skyggefulle, noe som reduserer potensialet for insekter og amfibier. Samlet vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C) for biologisk mangfold.

Skjøtsel og hensyn: For å øke potensialet for amfibier og insekter kan man vurdere å ta ut gran og bjørk på sørsiden og østsiden av dammene. Evt. hogst må gjøres forsiktig, på frossen mark.

.....

474 Korsegårdsåsan Ø

Låglandsmyr i innlandet – Annen låglandsmyr i innlandet Verdi: C Areal : 0,89 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 29.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Lokaliteten var tidligere inkludert i en annen naturtypeavgrensning fra 2006, men er nå skilt ut. Relevant informasjon er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den østre delen av Korsegårdsåsan, som ligger vest for E6 og sør for Drøbakveien i Ås kommune. Løsmassene i området er torv, men flere løsmasstyper forekommer ganske tett, med både strandavsetninger og rike finkornige marine avetning tett på lokaliteten, noe som kan gi rikere sig. Berggrunnen består av ulike gneiser.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder låglandsmyr i innlandet og består av en fattig torvmosemyr. Det har vært åpne vannpytter på myren, men slike ble ikke registrert i 2017. Torvmoser dominerer i bunnsjiktet. I feltsjiktet vokser blokkebær, røsslyng, torvmyrull, rundsoldogg m. fl. Myreren er i ferd med å gro igjen med bjørk, gran og furu.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert sjeldne arter i lokaliteten og potensialet vurderes som relativt lite.

Bruk tilstand og påvirkning: Vannstanden i lokaliteten er senket pga grøfting. Det er mulig at det har vært torvtekt i lokaliteten.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter innefor avgrensningen, men høstberberis (SE) vokser nordøst for avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger på Korsegårdsmåsan. Dette var tidligere et større myr- og sumpskogsområde. Det er kartlagt flere mindre lokaliteter i området, men ingen av dem har høy biologisk verdi i dag.

Verdivurdering: Typisk myrvegetasjon i lokaliteten. Den er liten, under gjengroing og delvis drenert. Lokalitene gis verdi som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å la myren restaurere seg selv ved å tette grøfter og derved høye vannstanden. Dette er en prosess som vil ta titalls år.

.....

475 Korsegårdsmåsan N

Gammel boreal lauvskog – Gammelt ospenholt Verdi: C Areal : 7,25 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 29.09.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Lokaliteten er opprinnelig kartlagt i 2004 av BioFokus ved Jon T. Klepsland og oppdater i 2006. Avgrensning og beskrivelse er oppdatert og relevant informasjon er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den nordre delen av Korsegårdsmåsan, som ligger vest for E6 og sør for Drøbakveien i Ås kommune. Løsmassene i området er marine strandavsetninger og bergrunnen består av ulike gneiser.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder gammel boreal løvskog av typen gammelt ospenholt i mosaikk med rik edelløvskog med ask og alm. I tresjiktet dominerer grov osp, mange over 40 cm i brysthøydiameter (DBH). Tresjiktet har stor treslagsblanding med både selje, spisslønn, alm, ask, bjørk og noe gran. Det er tett oppslag av ask i den vestre delen av området. I feltsjiktet vokser bregner, høgstauder, markjordbær og nitrofile arter som brennesler. Skogen er godt sjiktet og i begynnende naturskogsdynamikk.

Artsmangfold: Ask (VU) og alm (VU) fins i området, både som store trær og i felt- og busksjikt. Barlind (VU) ble også registrert, men denne kan være en hagerømling.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen har vært våtere før og i vest er det dype grøfter som fører til rør under Drøbakveien. Området er preget av menneskelig aktivitet og det går en liten kjerrevei gjennom skogen i vestre del, Den har vært brukt som adkomstvei til gammel søppelfylling sør for avgrensningen. Der er dumpet litt søppel og hageavfall i vest også i nyere tid.

Fremmede arter: Kjempebjørnekjeks (SE) registrert i 2004, høstberberis (SE) registrert i 2017.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger på Korsegårdsmåsan. Dette var tidligere et større myr- og sumpskogsområde. Det er kartlagt flere mindre lokaliteter i området, men ingen av dem har høy biologisk verdi i dag. Sør for avgrensningen, på gammel søppelfylling vokser flere grove løvtrær, først og fremst selje og osp.

Verdivurdering: Skogen er løvdominert med dominans av grov osp, men med stor treslagsblanding, blant annet med ask og alm. Mange trær måler over 40 cm i brysthøydiameter. Skogen har vært våtere før, særlig i vestre del der det trolig har vært en sumpskog eller sigpåvirket or-askeskog. Det er begynnende naturskogsdynamikk med både stående og liggende døde trær, men fortsatt i små mengder. Området vurderes som lokalt viktig (C), men verdien kan heves hvis skogen får stå urørt og vannstanden restaureres.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene i området vil være å unngå hogst av løvtrær, mens gran kan tas ut. For å heve vannstanden og begunstige ask og fuktskogsarter kan grøfter tettes.

.....

476 Brønnerud

Viktig bekkedrag – Ravinebekk Verdi: C Areal : 1,34 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 04.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en liten bekkestreng mellom Brønneruds boligområde i øst og ungskog og en boligtomt opp mot Kvestadveien i vest, i Ås kommune. Sør for avgrensningen kommer bekken ut fra et rør under et jorde og ca. 100 meter nedstrøms (mot nord) går bekken inn i rør under fyllmasser og skrotemark. Bekken fortsetter deretter i ny avgrensning flere hundre meter. Løsmassene i området består av et tynt lag av finkornete, marine avsetninger og berggrunnen består av granittisk øyegneis og/eller biotitt-muskovittgneis.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder et viktig bekkedrag av typen ravinebekk. Bekken renner åpent i ca. 100 m. gjennom et smalt belte av rik og frodig skog. Bekken har gravd seg ned i et tynt lag av marin leire og feltsjiktet består av arter som vendelrot, mjødur, skogburkne, skogsnelle, stutseving, enghumleblom, korsknapp og engsnelle. På vestsiden er det plantet gran nesten helt inntil bekken, men det er også innslag av hassel, gråor og selje. På østsiden av bekken vokser løvtrær som selje, gråor og stedvis det svartelistede treslaget platanlønn (SE).

Artsmangfold: Rik og frodig vegetasjon langs etter bekken, men ingen funn av sjeldne arter.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er foretatt spredt hogst på østsiden av bekken opp mot boligtomtene. Vest for bekken er det plantet gran nært inntil vannstrengen og den naturlige kantsonen er i partier svært smal. Omtrent mitt i lokaliteten er det dumpet større mengder hageavfall, men det er også mindre hageavfallsdumper nedenfor boligene i sørøstre del av lokaliteten.

Fremmede arter: Platanlønn (SE) fins spredt, med noen større mortrær og mange unge planter rundt.

Del av helhetlig landskap: Bekken fortsetter mot nord og renner stort sett åpent helt ned til Årungen, men går i korte strekninger i rør under fyllmasser og under Osloveien. Det er flere rike og frodige ravinebekker som munner eller har munnet i Årungen, både i sørenden og langs etter østsiden av innsjøen.

Verdivurdering: Bekken er en ravinebekk med rik og frodig vegetasjon. Dette er en naturtype som mange steder er lagt i rør under jorder, eller er rettet ut til grøfter mellom jorder. Derfor er det viktig å avgrense de gjenstående mer naturlige ravinebekkene. Lokaliteten er imidlertid liten og preget både av hageavfall, inkludert fremmede arter, hogst av enkeltrær og innplanting av gran. Samlet vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Gjenåpning av bekken som er lagt i rør rett nord for avgrensningen vil heve lokalitetskvaliteten både for denne og for avgrensningen i nord, da disse to lokalitetene da kan knyttes sammen. Bekjempelse av platanlønn og opprydding i hageavfallsdumper langs østsiden vil også heve verdien. Det beste for de biologiske verdiene vil være å la tresjiktet få utvikle seg fritt, men uttak av noe plantet gran på vestsiden kan vurderes.

.....

477 Loppeholet S

Viktig bekkedrag – Ravinebekk Verdi: C Areal : 7,58 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 04.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en bekkestreng mellom hager i Brynhilds vei/Osloveien i øst og ungskog/skrotemark og jordbruksareal opp mot Kvestadveien og E6 i vest, i Ås kommune. Sør for avgrensningen kommer bekken ut fra et rør under fyllmasser og ca. 330 meter nedstrøms (mot nord) går bekken med smale kantsoner over i ny

naturtypelokalitet (or-askeskog som gjennomstrømmes av bekk). Løsmassene i området består av finkornete, marine avsetninger og berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein eller amfibolitt.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder et viktig bekkedrag av typen ravinebekk. Bekken renner åpent i ca. 330 m gjennom et relativt smalt belte av rik og frodig skog. Bekken har gravd seg ned i et lag av marin leire og feltsjiktet består av arter som strutseving, vendelrot, mjødukt, skogstjerneblom, skogburkne, engsnelle og kratthumleblom. I partier er det flompreget nærmest bekken med både vierkratt (gråselje/ørevier) og eldre gråorskog, og her meandrerer bekken litt. Andre vanlige treslag er selje og gran, med flere eldre trær. Ask (VU) kommer opp i felt- og busksjikt og osp står på litt tørrere mark. Mange gråor er mellom 15 og 20 cm i diameter i brysthøyde, men det fins også grupper med gammel gråor med diameter på 30-40 cm. Det er generelt lite død ved, men det fins partier med død ved av både gran og gråor.

Artsmangfold: Rik og frodig vegetasjon langs etter bekken, med partier med mye flomvegetasjon. Potensial for insekter, særlig tovinger, men det ble ikke registrert andre rødlistarter en ask (VU). Kamfingersopp og bispelue ble funnet i lokaliteten. Begge er arter som har få funn i kommunen, men de er ikke er sjeldne på landsbasis.

Bruk tilstand og påvirkning: I tilknytting til hager i øst er det flere steder dumpet hageavfall ned i kantsonen til bekken. Der bekken gjør en krapp sving i søndre del av lokaliteten er det et område som er veldig forsøplet med pantflasker, melkekartonger og annet. Sjøpullet ligger rett nedenfor et friområde i tilknytting til boligfeltet. I nordvestre del av lokaliteten er det mye gravearbeider på vestsiden av bekken og kantsonen er fjernet.

Fremmede arter: Rødhyll (HI) under kraftgate og spredt i kantsonen langs bekken. Sprikemispel (SE) ble registrert i tilknytting til hageavfall.

Del av helhetlig landskap: Bekken fortsetter mot nord og renner gjennom en or-askeskog før den går i rør under Osloveien og fortsetter åpent gjennom gråorskog og starrsump ut i Årungen. Det er flere rike og frodige ravinebekker som munner eller har munnet i Årungen, både i sørenden og langs etter østsiden av innsjøen.

Verdivurdering: Bekken er en ravinebekk med rik og frodig vegetasjon. Dette er en naturtype som mange steder er lagt i rør under jorder, eller er rettet ut til grøfter mellom jorder. Derfor er det viktig å avgrense de gjenstående mer naturlige ravinebekkene. Lokaliteten er 330 m lang og har langs mesteparten av strekningen godt utviklet kantvegetasjon, stedvis med flompreg. Den er preget av hageavfall, inkludert fremmede arter, og forsøpling. Samlet vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C), men opprydding og bekkeåpning mot sør kan heve verdien til viktig.

Skjøtsel og hensyn: Gjenåpning av bekken som er lagt i rør rett sør for avgrensningen vil heve lokalitetskvaliteten både for denne og for avgrensningen i sør, da disse to lokalitetene da kan knyttes sammen. Bekjempelse av rødhyll og opprydding i hageavfallsdumper langs østsiden vil også heve verdien. Det beste for de biologiske verdiene vil være å la tresjiktet få utvikle seg fritt. I nord blir kvaliteten større hvis kantsonen restaureres.

.....

478 Leppeholet

Rik edellauvskog – Or-askeskog Verdi: B Areal : 9,09 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 04.10.2017 i forbindelse med naturtypekartlegging i utvalgte områder i Ås kommune 2017. Lokaliteten er tidligere kartlagt av Jon T. Klepsland, BioFokus, høsten 2004, og gitt BN-nummer BN00051972. Beskrivelse, avgrensning og verdisetting er revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en skog som ligger mellom Osloveien i øst og et jorde i vest, sør for Årungen i Ås kommune. Sør for avgrensningen overgår lokaliteten i en ravinebekk med noe smalere kantsoner og i nord forsvinner bekken i rør under Osloveien.

Løsmassene i området består av finkornete, marine avsetninger og berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein eller amfibolitt.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder en rik edelløvsskog av typen or-askeskog. Gråor-askeskogen vokser langs et bekkefar i terrengforsenkning med nokså bratte sider. Bekken har i nordre del gravd seg helt ned til grunnfjell. Vegetasjonen i feltsjiktet består av nærings- og fuktbevende arter som mjødukt, bekkekarse, skogburkne, kratthumleblom, m. fl. Stedvis er det tett oppslag av ask i feltsjiktet og busksjiktet. Gråor dominerer i tresjiktet, men her står også flere grove asker. Andre registrerte treslag er selje, gran, og osp. Flere asker og osper måler over 40 cm i diameter. Bestanden er godt utviklet med kontinuerlig død-ved-dannelse og flere læger av osp og ask. Flere asker er angrepet av askesyken som er en soppsykdom fra Asia som rammer ask og enkelte av trærne er døde.

Artsmangfold: Rik og frodig vegetasjon langs etter bekken. Potensial for insekter, særlig tovinger, men det ble ikke registrert andre rødlistarter enn ask (VU). Potensial for kjuker på læger, men det ble ved befaring kun registrert vanlige kjuker på ospelæger.

Bruk tilstand og påvirkning: Lengst sørvest er det mye gravearbeider på vestsiden av bekken og innenfor tidligere avgrenset biotop, er kantsonen til bekken fjernet og trærne er lagt igjen i biotopen. Det er også dumpet grove steiner ned i bekken.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Skogen vokser langs en ravinebekk som starter ca 660 m oppstrøms lokaliteten og som etter at den passert gjennom et rør under Osloveien fortsetter gjennom gråorskog og starrsump ut i Årungen. Det er flere rike og frodige ravinebekker som munner eller har munnet i Årungen, både i sørenden og langs etter østsiden av innsjøen.

Verdivurdering: Edelløvs skogen er rik og frodig og her vokser mye ask (VU) og det er god tilgang på gadd og læger av løvtrær. Bekk renner åpent gjennom hele lokaliteten. Bortsett fra at kantsonen er fjernet lengst sørvest og at det her også er dumpet stein i bekken er lokaliteten intakt. Skogen er godt sjiktet og har variert treslags sammensetting. Lokaliteten vurderes som viktig (B) for biologisk mangfold.

Skjøtsel og hensyn: Restaurering av kantsonen mot bekken lengst sørvest, inkludert fjerning av steinmasser i bekken, vil heve de biologiske verdiene. Ellers bør tre- og busksjikt få utvikle seg fritt og døde trær bør ikke fjernes hvis lokaliteten skal beholde eller heve de biologiske kvalitetene.

.....

479 Burum gård S

Store gamle trær – Eik Verdi: **A** Areal : 0,57 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 02.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble samtidig befart med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017. Treet er tidligere kartlagt av H. Bratli 01.06.1999. Avgrensning, beskrivelse og verdi er justert i 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står åpent ved en kjerrevei mellom to jorder sør for Burum gård i Ås kommune. Løsmassene i området er finkornete marine avsetninger med stor mektighet og berggrunnen består av forskjellige gneiser (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typen Eik. Eika er vidkronet og har en omkrets i brysthøyde på 373 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 5 cm dype barksprekker. Eika er ikke synlig hul, men sannsynligheten for indre hulrom er stor. Det er flere døde greiner i kronen og treet skranter litt. Treet er godt soleksponert.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er kun overfladisk undersøkt. Stor lindelav vokser på stammen. Stor potensial for sjeldne insekter og sopp knyttet til gamle eiketrær.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står åpent i en jordekant. Jordet starter kun 3 m fra stammen og pløying her kan skade rotsystemet.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle trær, den nærmeste på gårdsplassen på Burum gård.

Verdivurdering: Frittstående gamle og hule eiker er svært verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert november 2014. Eika har en omkrets på 373 cm, som er godt over inngangsverdi for forskriftseiker. Treet er trolig hult og har grove døde greinpartier i kronen og grov sprekkebark. Eksponeringsgraden er god. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Eika vurderes som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å overlate eika mest mulig til fri utvikling. Døde greiner bør ikke fjernes og død eikeved i treet eller på bakken bør få ligge i fred. Pløying i rotsonen (omtrent kroneradius) bør unngås da dette skader rotsystemet og svekker eika. Undervegetasjon må gjerne slås eller ryddes jevnlig for å unngå at soleksponeringen reduseres.

.....

480 Burum gård

Store gamle trær – Eik Verdi: **C** Areal : 0,18 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 02.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble samtidig befart med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017.

Beliegenhet og naturgrunnlag: Eika står åpent på gårdsplassen til Burum gård i Ås kommune. Løsmassene i området er finkornete marine avsetninger og berggrunnen består av granittisk øyegneis (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typen Eik. Eika er relativt ung og fortsatt smalkronet med tette greiner. Den har en omkrets i brysthøyde på 247 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 2 cm dype barksprekker. Eika er ikke synlig hul. Treet er vitalt uten døde greiner i kronen. Treet er godt soleksponert.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er kun overfladisk undersøkt. Foreløpig lite potensial for sjeldne insekter og sopp knyttet til gamle eiketrær.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står åpent på en gårdplass, med en hekk nokså tett ved på nordsiden av treet.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle trær, den nærmeste rett sør for Burum gård.

Verdivurdering: Frittstående gamle eiker er verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert november 2014. Eika har en omkrets på 247 cm som er over inngangsverdi for forskriftseiker. Den scorer såvidt middels på størrelse. Treet er vitalt og mest sannsynlig ikke hult. Eksponeringsgraden er god. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Eika vurderes til tross for nærhet til annen stor eik kun som lokalt viktig (C), da treets egenskaper gir lite potensial for et stort arts mangfold per i dag.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å overlate eika mest mulig til fri utvikling. Fremtidige døde greiner i kronen bør ikke fjernes og død eikeved i treet eller på bakken bør få ligge i fred. Unngå graving i rotsonen (omtrent kroneradius). Undervegetasjon må gjerne slås eller ryddes jevnlig for å unngå at soleksponeringen reduseres.

.....

481 Herumveien 18

Store gamle trær – Eik Verdi: **A** Areal : 0,1 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 02.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble samtidig befart med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står åpent ved oppkjørseln til Herumveien 18 i Ås kommune. Løsmassene i området er marine avsetninger i et tynt lag over berggrunnen som består av granittisk øyegneis (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typen Eik. Eika er vidkronet, men beskåret og har en omkrets i brysthøyde på 509 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 6-7 cm dype barksprekker. Eika er synlig hul. Det er enkelte døde greiner i kronen. Treet er godt soleksponert.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er kun overfladisk undersøkt. Stor potensial for sjeldne insekter og sopp knyttet til gamle eiketrær og til hulrom. Eikehårskål (tidligere rødlistet) ble registrert ved befarings.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står åpent i en oppkjørsel, med en granhekk rett i nord, til dels under kronen. Eika har mange beskårne grove greiner.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle trær.

Verdivurdering: Frittstående gamle og hule eiker er svært verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert november 2014. Eika har en omkrets på 509 cm, som er godt over inngangsverdi for forskriftseiker. Treet er hult og har grove døde greinpartier i kronen og svært grov sprekkebark. Eksponeringsgraden er god. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Eika vurderes som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å overlate eika mest mulig til fri utvikling. Døde greiner bør ikke fjernes og død eikeved i treet eller på bakken bør få ligge i fred. Graving i rotsonen (omtrent kroneradius) bør unngås da dette skader rotsystemet og svekker eika. Undervegetasjon må gjerne slås eller ryddes jevnlig for å unngå at soleksponeringen reduseres. Granhekken bør holdes nede slik at den ikke når opp i kronen.

.....

482 Herumveien 17 V

Store gamle trær – Eik Verdi: **C** Areal : 0,12 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 01.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble samtidig kartlagt med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står mellom en plen og et lite skogholt på Herumveien 17 i Ås kommune. Løsmassene i området er marine avsetninger i et tynt lag over berggrunnen som består av granittisk øyegneis (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typen Eik. Eika er relativt ung, og fortsatt nokså smalkronet. Den har en omkrets i brysthøyde på 210 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 2 cm dype barksprekker. Eika er ikke synlig hul. Treet er vitalt uten døde greiner i kronen, og det er relativt godt soleksponert.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er kun overfladisk undersøkt. Lite potensial for sjeldne insekter og sopp knyttet til gamle eiketrær.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står åpent i kanten av en plen med god soleksponering fra sør, men med tett skog mot nord, til dels med andre trær voksende opp i kronen.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle trær, med flere lignende trær på samme adresse.

Verdivurdering: Frittstående gamle eiker er verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert november 2014. Eika har en omkrets på 210 cm som er over inngangsverdi for forskriftseiker. Den scorer lavt på størrelse. Treet er vitalt og mest sannsynlig ikke hult. Eksponeringsgraden er god fra sør, men det er tett gjengroing mot nord. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Eika vurderes som lokalt viktig (C), da treet sine egenskaper gir lite potensial for et stort artsmangfold per i dag.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å fristille eiken og ellers overlate den mest mulig til fri utvikling. Fremtidige døde greiner i kronen bør ikke fjernes og død eikeved i treet eller på bakken bør få ligge i fred. Unngå graving i rotsonen (omtrent kroneradius). Undervegetasjon må gjerne slås eller ryddes jevnlig for å unngå at soleksponeringen reduseres.

.....

483 Kjerringjordet

Store gamle trær – Eik Verdi: **A** Areal : 0,34 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 01.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble samtidig befart med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017. Lokaliteten er tidligere kartlagt av H. Bratli i 1.6.1999. Avgrensning, beskrivelse og verdi er justert i 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står åpent på Kjerringjordet, vest for Herumveien og sør for Drøbakveien i Ås kommune. Løsmassene i området er finkornete, marine avsetninger med stor mektighet over berggrunnen som består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein eller amfibolitt (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typen Eik. Eika er vidkronet og har en omkrets i brysthøyde på 515 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 5-6 cm dype barksprekker. Eika er synlig hul. Det er flere døde greiner i kronen. Treet er godt soleksponert.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er kun overfladisk undersøkt. Stor potensial for sjeldne insekter og sopp knyttet til gamle eiketrær og til hulrom i eiker. Oksetungesopp (NT) ble registrert ved befaring. Stor lindelav vokser på stammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står åpent på et jorde. Det er pløyd i rotsonen, inntil ca. 4 meter fra stammen. Dette kan medføre skade på rotsystemet og påvirke eika negativt.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle trær.

Verdivurdering: Frittstående gamle og hule eiker er svært verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert november 2014. Eika har en omkrets på 515 cm, som er godt over inngangsverdi for forskriftseiker. Treet er hult og har grove døde greinpartier i kronen og svært grov sprekkebark. Eksponeringsgraden er god. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Eika vurderes som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å overlate eika mest mulig til fri utvikling. Døde greiner bør ikke fjernes og død eikeved i treet eller på bakken bør få ligge i fred. Pløying i rotsonen (omtrent kroneradius) bør unngås da dette skader rotsystemet og svekker

eika. Undervegetasjon må gjerne slås eller ryddes jevnlig for å unngå at soleksponeringen reduseres.

.....

484 Vollebekk/Korsegården

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : 0,14 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 01.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble samtidig befart med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017. Lokaliteten ble i 2009 undersøkt av Anne Sverdrup-Thygeson i forbindelse med en insektsundersøkelse og ble lagt inn i Naturbase som en punktforekomst. Artsfunn fra insektsundersøkelsen ble lagt ut på Artskart. Avgrensning og beskrivelse er justert i 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står åpent på et jorde ved Vollebekk/Korsegården, sør for Drøbakveien og øst for Vollveien i Ås kommune. Løsmassene i området er finkornete, marine avsetninger med stor mektighet over berggrunnen som består av granittisk øyegneis (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typen Eik. Eika er gammel, men smalkronet og har en omkrets i brysthøyde på 590 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 7 cm dype barksprekker. Eika er synlig hul med inngangshull på over 30 cm i diameter. Det er mange døde greiner i kronen og på bakken rundt treet. Treet er godt soleksponert, men nedre del av stammen og den døde veden på bakken er utskygget av kratt.

Artsmangfold: Et stort mangfold av insekter ble fanget i 2009, derav bl.a. billen *Xyletinus pectinatus* (EN) og i tillegg over 60 andre billearter. Artsmangfoldet ble kun overfladisk undersøkt i 2017, men svovelkjuke, som er en viktig vednebryter på eik, ble registrert ved befaring.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står åpent på et jorde. Det er pløyd ved eika, også under kronen og derved i rotsonen. Dette kan medføre skade på rotsystemet og påvirke eikas vitalitet negativt.

Fremmede arter: Rødhyll (HI) vokser i krattet under eika.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle eiker.

Verdivurdering: Frittstående gamle og hule eiker er svært verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert november 2014. Eika har en omkrets på 590 cm, som er godt over inngangsverdi for forskriftseiker. Treet er hult og har grove døde greinpartier i kronen og svært grov sprekkebark. Eksponeringsgraden er god. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Eika vurderes som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å fristille eika og overlate den mest mulig til fri utvikling. Døde greiner bør ikke fjernes og død eikeved i treet eller på bakken bør få ligge i fred. Pløying i rotsonen (omtrent kroneradius) bør unngås da dette kan skade rotsystemet og svekke eika. Undervegetasjon bør slås eller ryddes jevnlig for å unngå at det gror til enda mer under treet slik at soleksponeringen reduseres.

.....

485 Skogveien 8

Store gamle trær – Eik Verdi: B Areal : 0,24 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 02.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble

samtidig befart med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står på en plen på Skogveien 8 i Ås kommune. Løsmassene i området er marine strandavsetninger over berggrunnen som består av granittisk øyegneis (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typen Eik. Eika er vidkronet, med glissen krone. Den har en omkrets i brysthøyde på 267 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 2-2,5 cm dype barksprekker. Eika er ikke synlig hul. Treet har grove greiner langt nede og enkelte døde greiner i kronen. Det er relativt godt soleksponert, men busker og mindre trær skygger ut deler av stammen og den nedre delen av kronen.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er kun overfladisk undersøkt. Foreløpig lite potensial for sjeldne insekter og sopp knyttet til gamle eiketrær.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står nokså åpent på et høydeparti på en plen med relativt god soleksponering fra sør, men det står nokså tett på huset i nord og det er flere mindre trær og buskar som på sikt kan skygge ut mer av kronen.

Fremmede arter: Eika står i en hage og det er flere pryddplanter rundt.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle trær, med flere lignende trær på Kaja-boligområde.

Verdivurdering: Frittstående gamle eiker er verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert november 2014. Eika har en omkrets på 267 cm som er over inngangsverdi for forskriftseiker. Den scorer middels på størrelse. Treet skranter litt men er mest sannsynlig ikke hult. Eksponeringsgraden er nokså god, men trær og busker kan på sikt skygge ut mer av kronen hvis de ikke holdes nede. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Eika vurderes som viktig (B), da treets egenskaper gir middels potensial for artsamangfold per i dag.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å overlate eika mest mulig til fri utvikling. Døde greiner i kronen bør ikke fjernes og død eikeved i treet eller på bakken bør få ligge i fred. Unngå graving i rotsonen (omtrent kroneradius). Undervegetasjon må gjerne holdes nede for å unngå at soleksponeringen reduseres.

.....

486 Høgskoleveien 30

Store gamle trær – Eik Verdi: **C** Areal : 0,15 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 02.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble samtidig befart med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står i en hage på Høgskoleveien 30 i Ås kommune. Løsmassene i området er marine strandavsetninger over berggrunnen som består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein eller amfibolitt (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typen Eik. Eika har rund kroneform og er nokså glissen, særlig i ytre deler. Den har en omkrets i brysthøyde på 220 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 2 cm dype barksprekker. Eika er ikke synlig hul. Treet har grove greiner langt nede og flere døde greiner i kronen, særlig i ytre del. Det er relativt godt soleksponert, men mindre trær skygger ut deler av den nedre stammen og risikere å vokse opp i kronen hvis de ikke holdes nede.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er kun overfladisk undersøkt. Noe potensial for sjeldne insekter og sopp knyttet til gamle eiketrær.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet står nokså åpent i en hage med god soleksponering. Mindre trær som vokser under kronen vil på sikt kunne skygge ut mer av kronen og stammen. Treet har synlige røtter i bakkeoverflaten og det er sannsynlig at røttene har blitt skadet ved tidligere plenklipping. Per i dag får gresset gro i området nærmest eika.

Fremmede arter: Eika står i en hage og det er flere pryddplanter rundt. Det ble ikke gjort en vurdering av om noen av disse var svartlistearter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle trær, med flere lignende trær på Kaja-boligområde.

Verdivurdering: Frittstående gamle eiker er verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert november 2014. Eika har en omkrets på 220 cm som er over inngangsverdi for forskriftseiker. Den scorer lavt på størrelse. Treet skranter litt men er mest sannsynlig ikke hult. Eksponeringsgraden er nokså god, men mindre trær under kronen kan på sikt skygge ut mer av stammen og kronen hvis de ikke holdes nede. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Eika vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å overlate eika mest mulig til fri utvikling. Døde greiner i kronen bør ikke fjernes og død eikeved i treet eller på bakken bør få ligge i fred. Unngå graving i rotsonen (omtrent kroneradius). Undervegetasjon må gjerne holdes nede for å unngå at soleksponeringen på stammen og i kronen reduseres.

.....

487 Åsgård skole

Store gamle trær – Eik Verdi: **B** Areal : 0,20 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 01.08.2017 i forbindelse med uttesting av NiN-metodikk for verdisetting av den utvalgte naturtypen hule eiker. Eikene ble samtidig befart med DN-håndbok-13-metodikk og ble inkludert i et naturtypekartleggingsprosjekt i Ås kommune 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Trærne står på skolegården til Åsgård skole, som ligger nær Ås sentrum mellom Drøbakveien og Skoleveien i Ås kommune. Løsmassene i området er marine strandavsetninger over berggrunnen som består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein eller amfibolitt (NGU løsmasse- og berggrunnskart).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær av typene Eik og Selje. Eika er vidkronet og har en omkrets i brysthøyde på 237 cm. Barkstrukturen utgjøres av opp mot 2 cm dype barksprekker. Eika er ikke synlig hul. Treet har grove greiner langt nede og flere døde greiner i kronen. Eika er relativt godt soleksponert, men står innetrengt blant skolebygg. I samme avgrensning står også en gammel og grov selje med en omkrets i brysthøyde på 333 cm. Seljen har mange døde partier på stammen og i kronen. Treet har grov sprekkebark.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er kun overfladisk undersøkt. Noe potensial for sjeldne insekter og sopp knyttet til gamle eiketrær og seljer, men kun vanlige kjuke som putekjuke, ble registrert.

Bruk tilstand og påvirkning: Trærne står nokså åpent på skolegården, men stammen til eika skygges ut av skolebygg. Det vokser ingen trær opp i kronen til eika. Seljen og eika og området rundt dem brukes hyppig til lek. Begge er beskåret.

Fremmede arter: Trærne står på en skolegård og det er plantet flere fremmede treslag i parkområdet rundt. Det ble ikke gjort en vurdering av om noen av disse er svartlistearter.

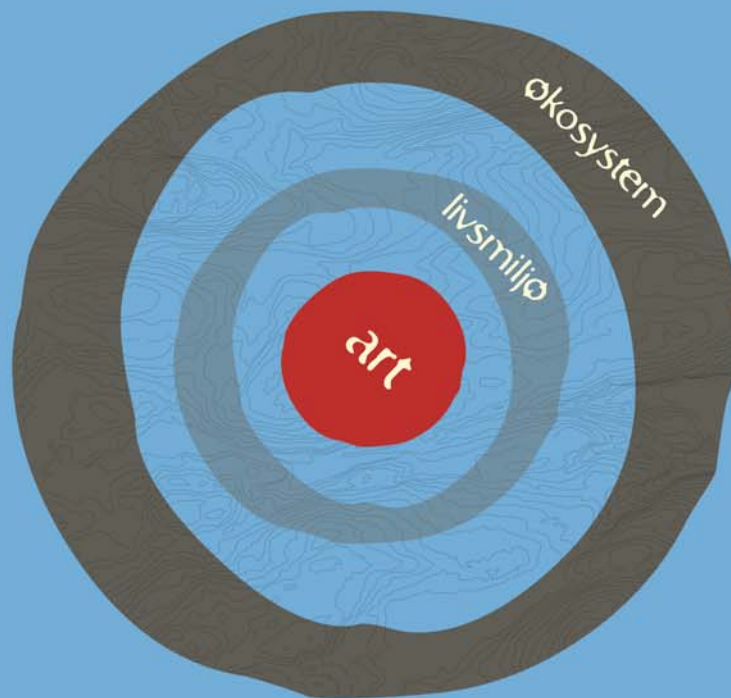
Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende avgrensninger med store gamle trær. Det står blant annet flere gamle furutrær i samme område.

Verdivurdering: Frittstående gamle trær er verdifulle for biologisk mangfold innen en rekke organismegrupper. Eika og seljen er vurdert etter nytt faktaark for store gamle trær, datert

november 2014. Eika har en omkrets på 237 cm som er over inngangsverdi for forskriftseiker. Den scorer lavt til middels på størrelse. Treet skranter litt men er mest sannsynlig ikke hult. Eksponeringsgraden er nokså god, men deler av stammen skygges ut av skolebygg. Det er mindre enn 500 m til nærmeste store eik. Seljen scorer middels til høyt på størrelse og er hul. Den har mye død ved på stammen og i kronen. Samlet vurderes lokaliteten som viktig (B) for biologisk mangfold.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene vil være å overlate trærne mest mulig til fri utvikling. Døde greiner i kronen bør ikke fjernes og død ved i trærne eller på bakken bør få ligge i fred. Graving i rotsonen (omtrent kroneradius) må unngås da dette vil svekke trærne. Undervegetasjon må gjerne holdes nede for å unngå at soleksponeringen på stammen og i kronen reduseres.

.....

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetning av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-640-9

BioFokus-rapport 2018-3